

ТОВ «Бахмач Агро»

МСФЗ фінансова звітність

Станом на 31 грудня 2023 року

Разом зі звітом незалежного аудитора

Зміст

Звіт незалежного аудитора	
Звіт про фінансовий стан	5
Звіт про сукупний дохід	6
Звіт про зміни у власному капіталі	7
Звіт про рух грошових коштів	8
Примітки до фінансової звітності	10

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА
ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
"АУДИТОРСЬКОЇ ФІРМИ "ІНТЕР-АУДИТ КРОУ"
за результатами аудиту річної фінансової звітності
ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
"БАХМАЧ АГРО"
за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року

"12" серпня 2024 року

м. Київ

Цей звіт адресується :

- Учасникам ТОВ "БАХМАЧ АГРО";
- Керівництву ТОВ "БАХМАЧ АГРО".

Думка

Ми провели аудит фінансової звітності ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "БАХМАЧ АГРО" (далі – "Товариство"), що складається з Звіту про фінансовий стан станом на 31 грудня 2023 року, Звіту про сукупний дохід за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року, Звіту про зміни у власному капіталі за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року, Звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "БАХМАЧ АГРО" станом на 31 грудня 2023 року, та його фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності ("МСФЗ") та вимог законодавства України щодо фінансового звітування.

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту ("МСА"). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі "Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності" нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Товариства згідно з Кодексом Етики Професійних Бухгалтерів Ради з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів ("Кодекс РМСЕБ") та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Суттєва невизначеність, що стосується безперервності діяльності

1. Ми привертаємо увагу до Примітки 2 (b) "Безперервність діяльності" до фінансової звітності, в якій наведено інформацію про дефіцит власного капіталу в розмірі 39 289 тис. грн. (2022 рік: 34 782 тис. грн.), а поточні зобов'язання Товариства перевищують оборотні активи на 163 352 тис. грн. (2022 рік: 93 436 тис. грн.). Зазначена інформація вказує, що існує суттєва невизначеність, що може поставити під значний сумнів здатність Товариства продовжувати свою діяльність на безперервній основі.

За нашою оцінкою заходи з боку кінцевих бенефіціарів та контрольованої ними компанії-кредитора Товариства, направлені на його фінансову підтримку, є достатніми та задовільними. Нашу думку щодо цього питання не було модифіковано.

2. Фінансова звітність, що додається, була підготована з припущенням, що Товариство буде продовжувати діяльність на безперервній основі. Як зазначено в Примітках 1 і 2 до фінансової звітності починаючи з 24 лютого 2022 року вплив триваючих військових дій в Україні, масштаби подальшого розвитку подій, час припинення цих дій і остаточне вирішення є непередбачуваними та несприятливо впливають на діяльність Товариства та підприємств, що знаходяться під спільним контролем власника. Ці умови разом з іншими питаннями, викладеними в Примітці 2 цього параграфу вказують на те, що існує суттєва невизначеність, яка може викликати значні сумніви щодо здатності Товариства продовжувати діяльність на безперервній основі. Вжиті керівництвом заходи, у відповідь на описані ризики, детально описуються в Примітці 2 до фінансової звітності. Фінансова звітність не містить коригувань, що можуть виникнути в результаті цієї невизначеності. Нашу думку щодо цього питання не було модифіковано.

Ключові питання аудиту, що включають найбільш значущі ризики суттєвих викривлень, в тому числі ризик суттєвих викривлень внаслідок шахрайства

Ми визначили, що крім питання описаного у розділі «Суттєва невизначеність, що стосується безперервності діяльності» немає ключових питань аудиту, інформацію щодо яких слід надати в нашому звіті.

Інша інформація

Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію. Інша інформація складається з інформації, яка міститься в Звіті про управління, що не є фінансовою звітністю та нашим звітом аудитора до неї.

Наша думка щодо фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо висновок з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації. У зв'язку з нашим аудитом фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією, та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією та фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інформація має вигляд такої, що містить суттєве викривлення.

Якщо на основі проведеної нами роботи стосовно нашої інформації, отриманої до дати звіту аудитора, ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення цієї іншої інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт. Ми не виявили таких фактів, які б необхідно було включити до звіту.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання фінансової звітності відповідно до МСФЗ та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, яка не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Товариства продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовано, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, окрім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати Товариство чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Контролюючий учасник Товариства, несе відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Товариства.

Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, якщо воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту. Крім того, ми:

- ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;
- отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю;

- оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;
- доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та на основі отриманих аудиторських доказів робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, які поставили б під значний сумнів можливість Товариства продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в своєму звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Втім майбутні події або умови можуть примусити Товариство припинити свою діяльність на безперервній основі;
- оцінюємо загальне подання, структуру та зміст фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного відображення.

Ми повідомляємо Контролюючому учаснику Товариства, інформацію про суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо Контролюючому учаснику твердження, що ми виконали доречні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки та інші питання, які могли б обґрунтовано вважатися такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

Ключовим партнером завдання з аудиту (партнером із завдання), результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, є Мурашко Тарас Миколайович.

Партнер із завдання з аудиту

ТОВ АФ "ІНТЕР-АУДИТ КРОУ"

Реєстраційний номер аудитора у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності № 101480.

Т.М. Мурашко

Генеральний директор

ТОВ АФ "Інтер-Аудит Кроу"

Реєстраційний номер аудитора у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності № 100530

О.В. Денисюк

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "АУДИТОРСЬКА ФІРМА "ІНТЕР-АУДИТ КРОУ"

код ЄДРПОУ – 30634365.

01133, місто Київ, бульвар ЛЕСІ УКРАЇНКИ, 10, оф.61 – місцезнаходження.

04073, м. Київ, проспект Степана Бандери, 9 корпус 1В, оф.1-204, 1-205 – фактичне місцезнаходження.

Реєстраційний номер суб'єкта аудиторської діяльності у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності № 2248.

"12" серпня 2024 року

м. Київ

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН

Станом на 31 грудня 2023 року

(у тисячах українських гривень)

	Примітки	31 грудня 2023	31 грудня 2022
АКТИВИ			
Необоротні активи			
Основні засоби	4	111 703	119 987
Актив у формі права користування	12	89 225	70 896
		200 928	190 883
Оборотні активи			
Запаси	5	243 167	220 512
Біологічні активи	6	26 507	36 753
Торгова та інша дебіторська заборгованість	7	82 873	268 885
Грошові кошти та їх еквіваленти	8	70 452	1 755
		422 999	527 905
ВСЬОГО АКТИВИ		623 927	718 788
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	9	50	50
Резерв переоцінки основних засобів		69 697	85 024
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)		(109 036)	(50 292)
		(39 289)	34 782
Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові орендні зобов'язання	12	76 865	62 665
		76 865	62 665
Короткострокові зобов'язання			
Кредити та запозичення	10	414 371	373 857
Короткострокові орендні зобов'язання	12	42 026	40 510
Торгова та інша кредиторська заборгованість	11	129 954	206 974
		586 351	621 341
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		663 216	684 006
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ		623 927	718 788

Підписано та затверджено до випуску від імені ТОВ «Бахмач Агро» 11 серпня 2024 року

Генеральний Директор

Головний бухгалтер

Рибалка О. М.
Кірюткіна Н.В.

ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД**За рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(у тисячах українських гривень)*

	Примітки	2023	2022
Дохід від реалізації	13	322 860	218 810
Собівартість реалізації	14	(316 834)	(136 830)
Чистий прибуток від первісного визнання сільськогосподарської продукції та зміни справедливої вартості біологічних активів	6	59 974	51 124
Валовий прибуток		66 000	133 104
Інші доходи	15	14 802	1 915
Витрати на збут	16	(39 483)	(53 846)
Адміністративні витрати	17	(33 685)	(22 272)
Інші витрати	18	(22 398)	(11 791)
Прибуток (збиток) від операційної діяльності		(14 764)	47 110
Фінансові доходи	19	194	27
Фінансові витрати	19	(59 501)	(113 884)
Прибуток (збиток) до оподаткування		(74 071)	(66 747)
Прибуток (збиток) за рік		(74 071)	(66 747)
Інший сукупний дохід			
<i>Інший сукупний дохід (збиток), що не перекласифіковується до прибутків та збитків у наступних періодах:</i>			
Переоцінка (знецінення) основних засобів	4(с)	-	58 155
Інший сукупний дохід (витрати) за рік, за вирахуванням податку на прибуток		-	58 155
Всього сукупний дохід/(витрати) за рік		(74 071)	(8 592)

ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ**За рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(у тисячах українських гривень)*

	Статутний капітал	Резерв переоцінки основних засобів	Нерозподілений прибуток	Всього власного капіталу
На 1 січня 2022 року	50	39 006	4 318	43 374
Прибуток за рік			(66 747)	(66 747)
Інший сукупний дохід:				
Знецінення основних засобів	-	58 155	-	58 155
Всього сукупний дохід за рік	-	58 155	(66 747)	(8 592)
Амортизація резерву переоцінки основних засобів	-	(12 137)	12 137	-
На 31 грудня 2022 року	50	85 024	(50 292)	34 782
Збиток за рік			(74 071)	(74 071)
Інший сукупний дохід:				
Переоцінка основних засобів		-		-
Всього сукупний дохід за рік		-	(74 071)	(74 071)
Амортизація резерву переоцінки основних засобів		(15 327)	15 327	
На 31 грудня 2023 року	50	69 697	(109 036)	(39 289)

Примітки, що додаються, є невід'ємною частиною фінансової звітності.

ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ**За рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(у тисячах українських гривень)*

	Примітки	2023	2022
Операційна діяльність			
Прибуток (збиток) за рік		(74 071)	(66 747)
))Коригування на:			
Амортизацію		51 673	18 084
Витрати від знецінення основних засобів	18	-	(387)
Прибуток від вибуття основних засобів	15, 18	(53)	1 016
Нереалізований збиток/(прибуток) від курсових різниць		9 960	32
Чистий збиток від розірвання договорів оренди		288	76 813
Витрати з відсотків за процентними кредитами та запозиченнями	19	25 153	14 425
Витрати з відсотків за орендними зобов'язаннями	19	24 388	22 646
Нереалізований чистий (прибуток) збиток від первісного визнання сільськогосподарської продукції та зміни справедливої вартості біологічних активів		(56 612)	(20 304)
Витрати від списання ПДВ	18	140	421
Прибуток від операційної діяльності до змін в оборотному капіталі		(19 134)	45 999
Зміни в біологічних активах та запасах		30 370	(81 397)
Зміни в торговій та іншій дебіторській заборгованості		125 592	(93 311)
Зміни в торговій та іншій кредиторській заборгованості		(164 871)	44 523
Грошові кошти, одержані від операційної діяльності до сплати податку на прибуток		(28 043)	(84 186)
Чисті грошові кошти, одержані від операційної діяльності		(28 043)	(84 186)
Інвестиційна діяльність			
Фінансова допомога, видана пов'язаним сторонам		(381 500)	(271 800)
Фінансова допомога, отримана від пов'язаних сторін		445 000	388 500
Надходження від реалізації основних засобів та інших необоротних активів		66	6
Придбання основних засобів та інших необоротних активів		(14 835)	(7 737)
Чисті грошові кошти, одержані від інвестиційної діяльності		48 731	108 969

ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ (продовження)**За рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень)*

	Примітки	2023	2022
Фінансова діяльність			
Погашення відсоткових кредитів та запозичень		-	(2 729)
Надходження фінансової допомоги від пов'язаних сторін		345 000	13 500
Погашення орендних зобов'язань	12	(31 274)	(20 300)
Погашення фінансової допомоги, отриманої від пов'язаних сторін		(267 900)	(30 567)
Відсотки сплачені		-	(189)
Чисті грошові кошти, використані у фінансовій діяльності		45 826	(40 285)
Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів		66 514	(15 502)
Вплив зміни валютних курсів на грошові кошти та їх еквіваленти		2 183	13 464
Грошові кошти та їх еквіваленти на 1 січня		1 755	3 793
Грошові кошти та їх еквіваленти на 31 грудня	8	70 452	1 755

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)***1. Сфера діяльності****(а) Створення та діяльність Товариства**

Товариство з обмеженою відповідальністю «Бахмач Агро» (далі – «Товариство») було зареєстроване у відповідності до законодавства України 3 липня 2007 р.

Основними видами діяльності Товариства є експлуатація земельних господарств, вирощування та продаж зернових та олійних культур. Земельні господарства Товариства розташовані в Чернігівській області України.

Материнською компанією Товариства є ТОВ «Лани Агро» та ТОВ «Центр Дар».

Юридична адреса: Чернігівська обл., Ніжинський р-н, с.Гайворон, вул.Висовненка, 128.

Товариство є частиною Групи «Агропросперіс», що була створена в Україні в 2007 році. Група «Агропросперіс» належить інвестиційним фондам під управлінням NCH Capital Inc.

(б) Операційне середовище

У 2023 році повномасштабна війна, яка розпочалась в лютому 2022 року з збройного вторгнення російської федерації, продовжувалась на всій території України. Ці події призвели до значного руйнування інфраструктури, переміщення великої кількості людей та порушення економічної діяльності в Україні. Проте, вже у 2023 році ВВП України почав відновлюватись і зріс на 5% (у 2022 році відбулося падіння ВВП на 30%). Також, у 2023 році відбулось стрімке сповільнення інфляції до 5,1% у річному вимірі (2022: 26,6%). Однак, Національний банк України (НБУ) очікує подальше зростання інфляції у 2024 році. Протягом 2023 року відбулася девальвація національної валюти на 4% щодо долара США та 8% щодо євро у порівнянні з офіційними курсами на кінець 2022 року (2022: девальвація на 34% щодо долара США та 26% щодо євро).

З моменту початку повномасштабної війни НБУ запровадив низку тимчасових заходів, таких як обмеження міжнародних виплат в іноземній валюті, а також фіксація офіційного курсу обміну валют для основних валют. У жовтні 2023 року НБУ запровадив режим керованої гнучкості обмінного курсу, що передбачає щоденні коливання курсу в вузьких межах в обидва боки залежно від ринкових умов. У 2022 році НБУ підвищив облікову ставку до 25%, проте з 15 грудня 2023 року облікова ставка складає 15%. У 2023 році НБУ додатково підвищив вимоги до обов'язкових резервів банків. Завдяки допомозі від партнерів міжнародні резерви НБУ станом на 31 грудня 2023 року перевищили довоєнний рівень та досягли 40,5 мільярдів доларів США.

Загалом український уряд продовжує обслуговування зовнішніх боргових зобов'язань, а банківська система продовжує працювати та зберігати свою стабільність.

Ухвалений державний бюджет України на 2024 рік передбачає, що дефіцит бюджету складатиме близько 20% ВВП (або 42 мільярди доларів США) (2023: 30% ВВП). Очікується, що дефіцит бюджету буде профінансовано за рахунок фінансової допомоги іноземних партнерів у вигляді грантів та пільгових довгострокових безпроцентних кредитів.

Український уряд отримав суттєву міжнародну підтримку, фінансування і донорські внески від міжнародних організацій, включно з окремими країнами, та благодійні внески для підтримки фінансової стабільності, здійснення соціальних виплат та на військові

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)*

потреби. З кінця січня 2022 року до кінця 2023 року обсяги оголошеної міжнародної фінансової допомоги склали більше 141 мільярд євро, обсяги військової допомоги перевищили 98 мільярдів євро, гуманітарної – 15 мільярдів євро.

З 22 липня 2022 року діяла угода між Україною, Туреччиною та ООН про розблокування портів та відновлення експорту зерна, яке було заблоковане в чорноморських портах через війну. Дзеркальну угоду з Туреччиною та ООН також підписала російська федерація. З 17 липня 2023 року російська федерація офіційно вийшла з «зернової угоди», що створює складнощі для експорту сільськогосподарської продукції. У серпні 2023 року запрацював тимчасовий морський коридор через який було експортовано 12,8 мільйонів тон вантажів протягом 2023 року. У 2023 році через українські порти всього було експортовано 56,3 мільйонів тон вантажів (2022: 47,8 мільйонів тон).

Узимку 2022-2023 року спостерігалися масові відключення електроенергії для населення та підприємств через значні ушкодження електромереж унаслідок обстрілів з боку російської федерації, що спричинило і проблеми з водо- та теплопостачанням. Уряд запровадив низку надзвичайних заходів для вирішення даних питань та стабілізації впливу на економіку країни. З лютого 2023 року ситуація в енергосистемі України покращилась та стабілізувалась.

У червні 2023 року російські війська підірвали дамбу Каховської гідроелектростанції, що призвело до спустошення водосховища. Це спричинило негативні екологічні, гуманітарні та економічні наслідки для Херсонської та сусідніх областей, зокрема для сільського господарства у регіоні.

У листопаді 2023 року польські перевізники розпочали блокаду українсько-польського кордону шляхом обмеження руху вантажного транспорту на ключових пунктах пропуску, що ускладнює логістику та призводить до суттєвих втрат економіки України. Пізніше, аналогічні блокування кордону почалися у Словаччині, Угорщині та Румунії. У грудні 2023 року рух вантажного транспорту вдалось частково розблокувати, проте ситуація залишається складною через триваючі протести, у тому числі з боку польських аграріїв.

У 2023 році уряд продовжив нульові експортні квоти, встановлені у 2022 році на експорт золота і срібла (крім банківських металів), кухонної солі, паливної деревини, кам'яного вугілля та газу.

У 2023 році були встановлені квоти на експорт коксівного вугілля, мазуту та цукру. Операції експорту м'яса курей, великої рогатої худоби (тварин та м'яса), яєць, мінеральних добрив, пшениці, жита, ячменю та інших насінневих культур, а також рослинних олій підлягали ліцензуванню протягом усього року або певного періоду. Станом на 1 січня 2024 року ліцензуванню підлягає експорт пшениці, жита, вівса, кукурудзи, соєвих бобів та інших олійних культур, рослинної олії та побічних продуктів.

15 березня 2022 року Верховна рада України внесла певні зміни до податкового законодавства і прийняла Закон України № 2120-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану». 30 червня 2023 року Верховна Рада України ухвалила законопроект № 8401, яким внесла зміни до Податкового кодексу.

Війна між Україною та російською федерацією триває, що призводить до значного руйнування майна, активів в Україні та інших суттєвих наслідків. Наслідки війни змінюються щодня, а їхній вплив у довгостроковій перспективі неможливо визначити. Подальший вплив на українську економіку залежить від того, яким чином завершиться повномасштабна війна, від успішної реалізації українським урядом нових реформ,

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)*

стратегії відновлення та трансформації країни з метою набуття членства у ЄС, а також співробітництва з міжнародними фондами.

Хоча керівництво вважає, що вживає відповідних заходів для підтримки стійкості бізнесу Товариства в нинішніх умовах, продовження поточного нестабільного ділового середовища може негативно вплинути на результати та фінансовий стан Товариства таким чином, який наразі неможливо визначити. Ця фінансова звітність відображає поточну оцінку керівництвом впливу українського бізнес-середовища на операції та фінансовий стан Товариства. Майбутнє ділове середовище може відрізнятись від оцінки керівництва.

2. Основа складання фінансової звітності**(а) Заява про відповідність**

Ця фінансова звітність (надалі – «фінансова звітність»), була підготовлена у відповідності до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ»), в редакції, затвердженій Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (Рада з «МСБО»).

(б) Безперервність діяльності

24 лютого 2022 року Російська Федерація розпочала повномасштабне військове вторгнення в Україну («війна»). Наслідки війни для українського сільського господарства є суттєвими. Серед основних безпосередніх наслідків – зрив сезону посіву сільськогосподарських культур і постачання ресурсів, частково заблоковані чорноморські порти та відповідні проблеми в експортній логістиці, інфляція цін на ресурси та дефіцит ліквідності.

Орієнтуючись на безперервність і сталість свого бізнесу, керівництво Товариства разом з підприємствами під спільним контролем зосередилися на двох ключових пріоритетах: безпеці своїх співробітників і розвитку нових експортних маршрутів для свого зерна.

Найбільшими проблемами, з якими зараз стикається діяльність Товариства через війну, є наступні:

- Затримка отримання доходів від експорту та витрати на логістику. До війни більше 95% експорту зерна Товариства здійснювалося через морські порти Одеси та Миколаєва. З лютого по липень 2022 року через блокування чорноморських портів України Товариство могло експортувати зерно з країни лише через західні кордони залізницею, вантажівками або річкою Дунай. З 22 липня 2022 року, коли набула чинності угода про розблокування Одеських портів, Товариству вдалося повернутися до довоєнних обсягів експорту. Угода про розблокування Одеських портів була дійсна до 18 липня 2023 року. Починаючи з 18 липня 2023 року Україна, з допомогою Збройних Сил України, відкрила тимчасовий морський коридор, який суттєво збільшив обсяг експорту зерна Товариства з липня 2023 року. Товариству продовжує використовувати альтернативні маршрути для експорту зерна додатково до морського коридору. Отже, Товариству знадобиться більше часу для експорту своїх запасів і отримання відповідного доходу. Запаси Товариства знаходяться в хорошому стані та знаходяться на надійному зберіганні.
- Жодне з критично важливих об'єктів або інфраструктури Товариства не зазнало істотних пошкоджень.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)*

- Порушення електропостачання. З жовтня 2022 року РФ почала масовані обстріли енергетичного сектору України. Цілеспрямовані ракетні удари знищили значну частину енергетичної інфраструктури країни, що призвело до значних перебоїв з електропостачанням протягом жовтня 2022 – січня 2023 рр. У відповідь на ці проблеми Товариство придбало один паливний генератор.

У відповідь на ці проблеми Товариство вжило таких заходів:

- Наразі, керівництво змінило маршрути доставки продукції та продовжує досліджувати та створювати нові експортні логістичні можливості.
- Товариство підготувало достатній запас ключових матеріалів для посівної кампанії 2024 року.
- Товариство прагне знизити операційні витрати до рівня, який покривається мінімальним прогнозованим рівнем продажів на експорт.
- Значне скорочення витрат на дванадцяти місячному горизонті.

Керівництво реорганізувало бізнес-процеси та підготувало скоригований прогноз грошових потоків на наступні 12 місяців на основі таких ключових припущень:

- відсутність подальшого значного просування російських військ на територію України та подальшої ескалації військових дій, які могли б серйозно вплинути на активи Товариства, здатність проводити посівну та збиральну кампанії;
- Тимчасовий морський коридор надалі буде доступним до використання, Товариство також використовуватиме альтернативні експортні маршрути через сухопутні кордони та інші порти.

Незважаючи на єдину суттєву невизначеність, пов'язану з війною в Україні, керівництво продовжує вживати заходів для мінімізації впливу на Товариство, і тому вважає, що застосування припущення про безперервність діяльності для складання цієї фінансової звітності є доцільним.

Станом на 31 грудня 2023 року Товариство має дефіцит власного капіталу в розмірі 39 289 тис. грн. (2022 рік власний капітал складав: 34 782 тис. грн.), а поточні зобов'язання Товариства перевищують оборотні активи на 163 352 тис. грн. (2022 рік: 93 436 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2023 року заборгованість Товариства в розмірі 414 371 тис. грн. (2022 рік: 373 857 тис. грн.) належить материнській компанії безпосередньої материнської компанії Товариства ТОВ «ЛІАНИ АГРО». З Останньою Товариство веде переговори, щодо продовження строку кредитних договорів.

(с) Основа складання фінансової звітності

Ця фінансова звітність підготовлена на основі принципу історичної собівартості, за виключенням біологічних активів, сільськогосподарської продукції, а також деяких категорій основних засобів, які оцінюються за справедливою вартістю, про що йдеться в описі облікових політик далі. Історична собівартість зазвичай визначається на основі справедливої вартості компенсації, сплаченої в обмін на товари та послуги.

Справедлива вартість визначається як ціна, яка була б отримана у результаті продажу активу або сплачена у результаті передачі зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки, незалежно від того, чи підлягає ця ціна

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)*

безпосередньому спостереженню або оцінці із використанням іншої методики оцінки. Під час оцінки справедливої вартості активу або зобов'язання Товариство бере до уваги характеристики відповідного активу або зобов'язання так, ніби учасники ринку враховували ці характеристики під час визначення ціни активу або зобов'язання на дату оцінки. Справедлива вартість для цілей оцінки та/або розкриття у цій фінансовій звітності визначається на такій основі, за виключенням операцій оренди, які входять у сферу застосування МСФЗ 16 «Оренда», та оцінок, які мають певну схожість зі справедливою вартістю, але не є справедливою вартістю, такі як чиста вартість реалізації згідно з МСБО 2 «Запаси» або вартість під час використання згідно з МСБО 36 «Зменшення корисності активів».

Окрім того, для цілей фінансової звітності оцінки справедливої вартості розподіляються за категоріями на Рівні 1, 2 або 3 у залежності від того, наскільки вхідні дані, використані для оцінок справедливої вартості, піддаються спостереженню, і важливості таких вхідних даних для оцінки справедливої вартості у цілому, які можна викласти таким чином:

- вхідні дані Рівня 1 являють собою ціни котирування (без коригування) на активних ринках на ідентичні активи або зобов'язання, до яких Товариство може мати доступ на дату оцінки;
- вхідні дані Рівня 2 являють собою вхідні дані (окрім цін котирування, віднесених до Рівня 1), які можна спостерігати для активу чи зобов'язання, прямо або опосередковано; та
- вхідні дані Рівня 3 являють собою вхідні дані для активу чи зобов'язання, які не підлягають спостереженню.

(d) Функціональна валюта подання

Функціональною валютою Товариства є валюта основного економічного середовища, в якому Товариство провадить свою операційну діяльність.

Функціональною валютою та валютою подання фінансової звітності є українська гривня.

(e) Використання суджень, оцінок та припущень

Відповідно до МСБО 1 «Подання фінансової звітності», Товариство обліковує і презентує операції та інші події у відповідності з їх сутністю та економічними обставинами, а не тільки у відповідності з юридичною формою.

При підготовці фінансової звітності від управлінського персоналу Товариства вимагається робити оцінки та припущення, які мають вплив на суми звітності. Ці припущення базуються на інформації, що була доступна на дату балансу. Фактичні результати можуть відрізнятися від даних оцінок.

Основні оцінки та припущення стосовно майбутнього та інші основні джерела оцінки невизначеності на звітну дату, що можуть призвести до необхідності суттєвого коригування балансової вартості відповідних активів та зобов'язань у майбутньому, розкриті у примітках нижче.

- Примітка 3(d) – знецінення активу з правом використання;
- Примітка 3(d) – визначення ставки запозичення;
- Примітка 4 – справедлива вартість основних засобів;

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)*

- Примітка 6— справедлива вартість біологічних активів;
- Примітка 7 – Резерв під очікувані кредитні збитки (ОКЗ) за торговою та іншою дебіторською заборгованістю;
- Примітка 22 – умовні та контрактні зобов'язання.

3. Основні принципи облікової політики

Облікова політика Товариства, застосовувана в 2022 році, відповідає обліковій політиці попереднього фінансового періоду, за винятком нових або переглянутих Стандартів та Тлумачень, що набули чинності 1 січня 2022 року. Товариство не застосувало достроково будь-який інший стандарт, інтерпретації або поправки, які були випущені, але ще не вступили в силу.

Декілька інших стандартів та поправок, що вперше застосовуються станом на 1 січня 2022 р. не мали істотного впливу на фінансову звітність Товариства.

МСБО 37 та обтяжливі договори

Суть змін. У травні 2020-го Рада з МСБО внесла зміни до МСБО 37, що стосуються визнання обтяжливих контрактів/договорів.

Обтяжливим є договір, в якому неминучі витрати на виконання зобов'язань за ним перевищують економічні вигоди, які компанія очікує отримати за цим договором (п. 68 МСБО 37). Неминучі витрати за договором відображають чисті витрати на припинення договору, які є найменшою з двох величин:

- витрати на виконання договору;
- або
- сума будь-якої компенсації чи штрафів через те, що не виконали договір.

Рада з МСБО уточнила, що витрати на виконання договору включають витрати, що безпосередньо пов'язані з цим договором, а саме:

- додаткові витрати на виконання договору (наприклад, прямі витрати на матеріали й оплату праці);
- розподілені інші витрати, що безпосередньо пов'язані з виконанням договорів (наприклад, розподілена частина витрат на амортизацію ОЗ, що використовують для виконання цього договору та інших договорів).

Крім того, Рада з МСБО уточнила порядок, за яким визнають забезпечення на обтяжливий договір (§ 69 МСБО 37).

Товариство не визначило жодних контрактів як обтяжливих, враховуючи як додаткові витрати, безпосередньо пов'язані з контрактами, так і розподілені витрати.

(а) МСФЗ 3 та об'єднання бізнесу

Суть змін. У 2018 році Рада з МСБО опублікувала нові Концептуальні основи фінансової звітності (КО). У більшості стандартів посилання на старі КО замінили посиланнями на новий документ, крім одного пункту МСФЗ 3. У травні 2020-го Рада з МСБО:

- замінила посилання на нові КО і в МСФЗ 3;

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)*

- додала вимогу щодо зобов'язань та умовних зобов'язань, на які поширюється МСБО 37. Вона передбачає, що покупець бізнесу має застосовувати МСБО 37, щоб визначити, чи існує на дату придбання поточне зобов'язання внаслідок минулих подій.
- Рада з МСБО також додала до МСФЗ 3 параграф 23А, який забороняє покупцю визнавати умовні активи, які він отримав у результаті об'єднання бізнесів. МСФЗ 3 і раніше забороняв визнавати умовні активи, що їх придбали внаслідок об'єднання бізнесів. Проте Рада з МСБО додала чіткості формулюванню заборони. Тепер не виникне неправильного розуміння, ніби заміна посилення на нові КО змінила принципи визнання умовних активів під час об'єднання бізнесів.

Ці поправки не вплинули на фінансову звітність Товариства.

МСБО 16 та елементи собівартості ОЗ

Суть змін. У травні 2020-го Рада з МСБО внесла зміни до МСБО 16, які забороняють вираховувати із вартості основного засобу (ОЗ) надходження від продажу товарів, що їх виробили до того, як актив став доступним для використання. Йдеться про надходження від продажу об'єктів, що з'явилися в період тестування та запуску ОЗ.

Один з елементів собівартості об'єкта ОЗ — будь-які витрати, що безпосередньо пов'язані з доставкою активу до місця розташування та приведення його до стану, необхідного для експлуатації у спосіб, що визначив управлінський персонал (§ 16 МСБО 16).

Ці поправки не вплинули на фінансову звітність Товариства, оскільки не було продажів таких об'єктів, вироблених основними засобами, наданими для використання на або після початку самого раннього представленого періоду.

МСФЗ 1 та поправки для «дочок», які застосовують МСФЗ вперше

Суть змін. Параграф Г16 (а) МСФЗ 1 дозволяє дочірнім компаніям, які починають застосовувати МСФЗ пізніше ніж материнська компанія, оцінювати свої активи та зобов'язання за балансовою вартістю, яку визначили для підготовки консолідованої фінзвітності материнської компанії.

Ці поправки не вплинули на фінансову звітність Товариства.

МСФЗ 9 та припинення визнання фінансових зобов'язань

Суть змін. МСФЗ 9 передбачає, що обмін борговими інструментами із суттєво відмінними умовами між позичальником і позикодавцем обліковують як погашення первісного фінансового зобов'язання й визнання нового фінансового зобов'язання. Подібно обліковують і значну модифікацію умов фінансового зобов'язання, що існує, або його частини** (п. 3.3.2 МСФЗ 9).

У цілях пункту 3.3.2 умови вважаються суттєво різними, якщо дисконтована теперішня вартість грошових потоків на нових умовах, включаючи будь-які сплачені комісії за вирахуванням будь-яких комісій, що були одержані та дисконтовані за первісною ефективною ставкою відсотка, відрізняється принаймні на 10% від дисконтованої теперішньої вартості залишкових грошових потоків за первісним фінансовим зобов'язанням. Рада з МСБО внесла поправку до цього параграфа, яка пояснює, які саме

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)*

комісії та платежі враховувати під час проведення 10%-вого тесту на припинення визнання фінансового зобов'язання. Для цього доповнили підпункт БЗ.3.6 МСФЗ 9:

Під час визначення зазначених сплачених комісій за вирахуванням одержаних комісій позичальник ураховує лише комісії, сплачені чи одержані між позичальником і кредитором, включно з комісіями, сплаченими або одержаними позичальником або кредитором один за одного.

Ці поправки не вплинули на фінансову звітність Товариства, оскільки протягом періоду не було змін у фінансових інструментах Товариства.

МСБО 41 та справедлива вартість біологічного активу

Суть змін. У 2008 році Рада з МСБО вилучила із МСБО 41 вимогу застосовувати ставку дисконтування до оподаткування під час оцінки справедливої вартості. Але на той час вона залишила у параграфі 22 МСБО 41 вимогу використовувати грошові потоки до оподаткування.

Щоб усунути суперечність, Рада з МСБО вилучила вимогу не враховувати грошові потоки, пов'язані з оподаткуванням, під час визначення справедливої вартості. Тепер вимоги МСБО 41 щодо визначення справедливої вартості повністю відповідають положенням МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості». Ці поправки не вплинули на фінансову звітність Товариства.

МСФЗ 16 «Оренда» – Відшкодування витрат на поліпшення орендованого майна

Поправка до Ілюстративного прикладу 13, що супроводжує МСФЗ 16, видаляє з прикладу ілюстрацію відшкодування орендодавцем поліпшень орендованого майна, щоб усунути будь-яку потенційну плутанину щодо розгляду орендних стимулів, яка може виникнути через те, як орендні стимули проілюстровано в цьому прикладі. Ці поправки не вплинули на фінансову звітність Товариства, оскільки протягом періоду не було відшкодування витрат на поліпшення орендованого майна.

(b) Фінансові інструменти

Фінансові активи та фінансові зобов'язання визнаються, коли Товариство стає стороною договірних відносин за відповідним фінансовим інструментом.

Фінансові активи та фінансові зобов'язання Товариства представлені грошовими коштами та короткостроковими депозитами, торговою та іншою дебіторською заборгованістю, кредитами та запозиченнями, а також торговою та іншою кредиторською заборгованістю. Інформація про облікову політику щодо первісного визнання і подальшої оцінки фінансових інструментів розкривається у відповідних розділах облікової політики, викладених далі у цій Примітці.

Фінансові активи та фінансові зобов'язання первісно оцінюються за справедливою вартістю. Витрати на здійснення операції, які безпосередньо стосуються придбання або випуску фінансових активів та фінансових зобов'язань (окрім фінансових активів та фінансових зобов'язань за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку), додаються до або вираховуються зі справедливої вартості фінансових активів або фінансових зобов'язань, відповідно, на момент первісного визнання. Витрати на здійснення операції, які безпосередньо стосуються придбання фінансових активів або фінансових зобов'язань, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, визнаються негайно у складі консолідованого прибутку або збитку.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року

(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)

Фінансові активи

Усі визнані фінансові активи оцінюються у подальшому повністю або за амортизованою вартістю, або за справедливою вартістю, у залежності від класифікації фінансових активів.

Класифікація фінансових активів

Боргові інструменти, які відповідають умовам як таких, що оцінюються у подальшому за амортизованою вартістю (ця категорія є найбільш характерною для Товариства):

- фінансові активи утримуються у рамках бізнес-моделі, метою якої є утримувати фінансові активи для збирання потоків грошових коштів; та
- договірні умови за фінансовими активами викликають на визначені дати потоки грошових коштів, які є виплатами тільки основної суми та відсотків за непогашеною основною сумою боргу.

Боргові інструменти, які відповідають умовам як таких, що оцінюються у подальшому за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів:

- фінансові активи утримуються у рамках бізнес-моделі, мета якої досягається як за рахунок збирання потоків грошових коштів за договорами, так і продажу фінансових активів; та
- договірні умови за фінансовими активами викликають на визначені дати потоки грошових коштів, які є виплатами тільки основної суми та відсотків за непогашеною основною сумою боргу.

За замовчуванням, усі інші фінансові активи оцінюються у подальшому за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку.

Фінансові активи, які обліковуються за амортизованою вартістю, у подальшому оцінюються із використанням методу ефективної відсоткової ставки і підлягають коригуванню з урахуванням зменшення корисності.

Метод ефективної відсоткової ставки є методом розрахунку амортизованої вартості боргового інструмента та розподілу доходів з відсотків протягом відповідного періоду.

Амортизована вартість фінансового активу є сумою, за якою фінансовий актив оцінюється на момент первісного визнання, за вирахуванням виплат основної суми, плюс накопичена амортизація із використанням методу ефективної відсоткової ставки щодо будь-якої різниці між цією первісною сумою та сумою на момент погашення, скориговану із впливом будь-якого резерву на покриття збитків. Валова балансова вартість фінансового активу є амортизованою вартістю фінансового активу до коригування із використанням будь-якого резерву на покриття збитків.

Зменшення корисності фінансових активів

Товариство визнає резерв на покриття очікуваних кредитних збитків для всіх боргових інструментів, які не утримуються як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку. Очікувані кредитні збитки оцінюються як різниця між усіма потоками грошових коштів, належними для отримання

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)*

Товариством згідно з договорами, та всіма потоками грошових коштів, які Товариство передбачає отримати, дисконтовані за первісною ефективною відсотковою ставкою. Сума очікуваних кредитних збитків оновлюється на кожну звітну дату для відображення змін у кредитному ризику з моменту первісного визнання відповідного фінансового інструмента.

Для торгової дебіторської заборгованості та активів за договорами Товариство застосовує спрощений підхід до розрахунку очікуваних кредитних збитків. Відповідно, Товариство не відстежує зміни у кредитному ризику, але замість цього визнає резерв на покриття збитків на основі очікуваних кредитних збитків на весь строк дії фінансових інструментів на кожну звітну дату. Товариство визначило матрицю резервів, яка базується на історичному досвіді понесення кредитних збитків, скоригованому із використанням прогнозних факторів, характерних для конкретних дебіторів та економічного середовища.

Для всіх інших фінансових інструментів Товариство визнає очікувані кредитні збитки на весь строк дії фінансових інструментів, коли відбулося істотне збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання. Однак, якщо кредитний ризик від фінансового інструмента не збільшився істотно з моменту первісного визнання, Товариство оцінює збиток на покриття збитків від цього фінансового інструмента у сумі, яка дорівнює очікуваним кредитним збиткам протягом 12 місяців.

Очікувані кредитні збитки на весь строк дії фінансових інструментів являють собою очікувані кредитні збитки, які виникають у результаті усіх можливих подій дефолту протягом очікуваного строку дії фінансового інструмента. І навпаки, очікувані кредитні збитки протягом 12 місяців являють собою частину очікуваних кредитних збитків на весь строк дії фінансових інструментів, які, як очікується, виникнуть у результаті подій дефолту для фінансового інструмента, які можливі протягом 12 місяців після звітної дати.

Істотне збільшення кредитного ризику

Під час оцінки того, чи збільшився кредитний ризик за фінансовим інструментом істотно з моменту первісного визнання, Товариство порівнює ризик настання дефолту за фінансовим інструментом на звітну дату із ризиком настання дефолту за фінансовим інструментом на дату первісного визнання. Під час здійснення такої оцінки Товариство бере до уваги як кількісну, так і якісну інформацію, яка є обґрунтованою та корисною, включно з історичним досвідом та прогнозою інформацією, яка доступна без докладання надлишкових витрат чи зусиль. Прогнозна інформація, яка береться до уваги, включає майбутні прогнози щодо галузей, в яких провадять свою діяльність дебітори Товариства, отримані зі звітів економічних експертів, фінансових аналітиків, державних органів, а також під час аналізу різноманітних зовнішніх джерел фактичної та прогнозної економічної інформації, яка стосується основної операційної діяльності Товариства.

Незалежно від результату зазначеної вище оцінки Товариство передбачає, що кредитний ризик за фінансовим активом збільшився істотно з моменту первісного визнання, коли виплати за договором прострочені більше, ніж на 30 днів, якщо тільки у Товариства немає обґрунтованої та корисної інформації, яка вказує на протилежне.

Фінансові інструменти з низьким рівнем кредитного ризику

Незважаючи на викладене вище, Товариство припускає, що кредитний ризик за фінансовим інструментом не збільшився істотно з моменту первісного визнання, якщо фінансовий інструмент визначається як такий, що має низький рівень кредитного ризику

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)*

на звітну дату. Фінансовий інструмент визначається як такий, що має низький кредитний ризик, якщо:

- фінансовий інструмент має низький рівень настання дефолту;
- дебітор має велику здатність виконати свої зобов'язання за потоками грошових коштів за договорами у короткостроковій перспективі; та
- негативні зміни в економічних та господарських умовах у довгостроковій перспективі можуть, але не обов'язково, зменшити здатність позичальника виконати свої зобов'язання за потоками грошових коштів за договорами.

Визначення дефолту

Товариство визначає, що дефолт настав, коли актив прострочений більше, ніж на 90 днів, якщо тільки у Товариства немає обґрунтованої та корисної інформації для демонстрації того, що застосування критерію із більшою затримкою часу настання дефолту є більш доречним.

Фінансові активи, які зазнали зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику

Фінансовий актив вважається таким, що зазнав зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику, коли відбулися одна або більше подій, які мають негативний вплив на очікувані майбутні потоки грошових коштів від фінансового активу. Докази зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику включають дані, які піддаються спостереженню, про такі події:

- (а) значні фінансові труднощі емітента або позичальника;
- (б) порушення умов договору, наприклад дефолт або прострочення виплат;
- (в) кредитор(и) позичальника, з економічних або договірних причин, які стосуються фінансових труднощів позичальника, надає(ють) позичальнику уступку(и), яку(і) інакше кредитор(и) не розглядав(ли) би(б);
- (г) вірогідність того, що позичальник зазнає банкрутства або проводитиме іншу фінансову реорганізацію; або
- (г) зникнення активного ринку для цього фінансового активу у результаті фінансових труднощів.

Фінансові зобов'язання*Первісне визнання та оцінка*

До фінансових зобов'язань Товариства належать торгова та інша кредиторська заборгованість, орендні зобов'язання, а також кредити та запозичення.

Усі фінансові зобов'язання первісно визнаються за справедливою вартістю і у подальшому оцінюються за амортизованою вартістю із використанням методу ефективної відсоткової ставки.

Метод ефективної відсоткової ставки являє собою метод розрахунку амортизованої вартості фінансового зобов'язання і розподілу витрат з відсотків протягом відповідного періоду. Ефективна відсоткова ставка являє собою ставку, яка точно дисконтує очікувані майбутні виплати грошових коштів (включно з усіма комісіями за договорами

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)*

сплаченими або отриманими, які становлять невід'ємну частину ефективної відсоткової ставки, витрати на здійснення операції та інші премії або дисконти) протягом очікуваного строку використання фінансового зобов'язання або, коли доцільно, коротшого періоду до амортизованої вартості фінансового зобов'язання.

Припинення визнання фінансових зобов'язань

Товариство припиняє визнавати фінансові зобов'язання тоді і тільки тоді, коли зобов'язання Товариства виконані, відмінені або спливає строк їхньої дії. Різниця між балансовою вартістю фінансового зобов'язання, визнання якого було припинене, і компенсацією сплаченою або до виплати визнається у складі прибутку або збитку.

Коли Товариство обмінює із чинним кредитором один борговий інструмент на інших на суттєво інших умовах, такий обмін обліковується як погашення первісного фінансового зобов'язання і визнання нового фінансового зобов'язання. Аналогічно Товариство обліковує суттєву зміну умов чинного зобов'язання або частини його як погашення первісного фінансового зобов'язання і визнання нового зобов'язання. Передбачається, що умови суттєво відрізняються, якщо дисконтована теперішня вартість потоків грошових коштів за новими умовами, включно з будь-якими виплаченими комісіями, за вирахуванням будь-яких комісій, отриманих та дисконтованих із використанням первісної ефективної відсоткової ставки, відрізняються, як мінімум, на 10 відсотків від дисконтованої теперішньої вартості решти потоків грошових коштів від первісного фінансового зобов'язання. Якщо зміна є суттєвою, різниця між: (1) балансовою вартістю зобов'язання до зміни; та (2) теперішньою вартістю потоків грошових коштів після зміни повинна визнаватися у складі прибутку або збитку як прибуток або збиток у результаті зміни.

(с) Торгова та інша дебіторська заборгованість

Торгова дебіторська заборгованість оцінюється на момент первісного визнання за ціною операції і у подальшому оцінюється за амортизованою вартістю із використанням методу ефективної відсоткової ставки. Торгова дебіторська заборгованість, за вирахуванням тієї, за якою не нараховуються відсотки, відображається за їхньою номінальною вартістю.

(d) Основні засоби

Об'єкти основних засобів, окрім земельних ділянок, офісного обладнання та незавершеного будівництва відображаються у фінансовій звітності за їх переоціненою вартістю, яка становить справедливую вартість, за вирахуванням будь-якої подальшої накопиченої амортизації та наступних накопичених збитків від знецінення.

Переоцінка здійснюється з достатньою регулярністю, щоб запобігти існуванню значних розбіжностей між балансовою та справедливою вартістю на дату фінансової звітності. Будь-яка накопичена амортизація на дату переоцінки виключається з первісної вартості активу, а чиста вартість коригується до переоціненої вартості активу.

Зростання вартості основних засобів за рахунок переоцінки відображається як збільшення резерву переоцінки в капіталі, за винятком сторнування раніше списаних під час переоцінок сум, які відносяться до даного конкретного об'єкту, і які раніше було визнано як витрати. В такому випадку збільшення вартості визнається як дохід у звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід в межах попередньої уцінки. Зменшення балансової вартості внаслідок переоцінки цих основних засобів визнається у складі

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)*

витрат у розмірі, який перевищує суму резерву переоцінки (якщо такий є), створеного в результаті попередніх переоцінок даного активу. Зменшення відображається безпосередньо в іншому сукупному доході та капіталі у складі резерву переоцінки у розмірі наявної дооцінки, що стосується даного активу.

При подальшому продажу або вибутті переоцінених основних засобів відповідний залишок переоцінки у резерві переоцінки списується безпосередньо до нерозподіленого прибутку. При визнанні, об'єкти основних засобів поділяються на компоненти, які представляють собою об'єкти зі значною вартістю, які можуть амортизуватись окремо.

Вартість капітальних ремонтів також відображається у розрізі компонентів основного засобу. Більшість запасних частин та резервного обладнання визнаються як активи, коли очікуваний термін їх використання складає більш ніж один звітний період.

Витрати на ремонти та технічне обслуговування визнаються в тому періоді, в якому були понесені. Суттєві капітальні ремонти та модернізації капіталізуються, а замінені об'єкти виводяться з експлуатації. Прибутки та збитки, що виникають при виведенні основних засобів з експлуатації відображаються в звіті про сукупний дохід в тому періоді, в якому вони були понесені.

Офісне обладнання відображається за історичною вартістю, за вирахуванням будь-якого накопиченого у подальшому зносу та накопичених у подальшому збитків від зменшення корисності.

Оцінка залишкових строків корисного використання проводиться на регулярній основі з щорічним переглядом для більшості об'єктів. Зміни до оцінок обліковуються достроково.

Амортизація починає нараховуватися з дати, коли об'єкт готовий до експлуатації. Земля, як об'єкт основних засобів, не амортизується.

Амортизація розраховується прямолінійним методом протягом визначеного строку корисного використання, який наведено в таблиці:

• Земельні ділянки	не амортизуються;
• Будинки та споруди	10-50 років;
• Виробниче обладнання та машини	2-30 років;
• Офісне обладнання та меблі	3-4 роки.

Припинення визнання основних засобів відбувається при вибутті або у випадку, коли в майбутньому не очікується отримання економічної вигоди від використання або реалізації певного активу. Прибуток або збиток, що виникає в результаті припинення визнання активу (розрахований як різниця між чистими надходженнями від вибуття і балансовою вартістю активу), включається до звіту про сукупний дохід у звітному році, в якому визнання активу було припинене.

Об'єкти незавершеного будівництва капіталізуються як окремий компонент основних засобів. При завершенні будівництва вартість переноситься у відповідну групу основних засобів. Незавершене будівництво не амортизується.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)***Зменшення корисності нефінансових активів**

На кожну звітну дату Товариство проводить оцінку наявності ознак можливого зменшення корисності активу. За наявності таких ознак чи необхідності проведення щорічного тестування на предмет знецінення, Товариство визначає очікувану вартість відшкодування активу. Очікувана вартість відшкодування активу є більшою з двох величин: справедливої вартості активу або групи активів, що генерують грошові потоки, за вирахуванням витрат на реалізацію та вартості використання активу, окрім випадків, коли актив не генерує грошові потоки, які значною мірою є незалежними від грошових потоків, що їх генерують інші активи або групи активів. У випадках, коли балансова вартість активу перевищує його очікувану вартість відшкодування, вважається що корисність активу зменшилась і його балансова вартість списується до очікуваної вартості відшкодування.

При оцінці вартості використання активу очікувані потоки грошових коштів дисконтуються до їх теперішньої вартості із застосуванням ставки дисконту до оподаткування, що відображає поточні ринкові оцінки вартості грошових коштів у часі та ризику, пов'язані з таким активом. Збитки від зменшення корисності активів, які не були переоцінені, що використовуються в операційній діяльності, визнаються у звіті про сукупний дохід. Проте, збиток від зменшення корисності щодо активу, який було переоцінено, визнається безпосередньо в іншому сукупному доході та резерві дооцінки активу в межах, що не перевищує суму такої дооцінки, визнаної для цього активу.

На кожну звітну дату здійснюється оцінка наявності ознак того, що збиток від зменшення корисності активу визнаний у попередні періоди, вже не існує або зменшився. При наявності таких ознак, вартість відшкодування активу переоцінюється.

Попередньо визнаний збиток від зменшення корисності активу сторнується, тільки при наявності змін в оцінках використаних для визначення вартості відшкодування активу з моменту, коли останній збиток від зменшення корисності був визнаний. У такому випадку балансова вартість активу збільшується до вартості його відшкодування. Збільшена балансова вартість активу не може перевищувати балансову вартість активу, що була б визначена за мінусом амортизації, якщо збитки від зменшення корисності не були б визнані в попередніх роках. Сторнування збитків від зменшення корисності активів відображається в звіті про фінансові результати. Внаслідок такого сторнування амортизаційні відрахування коригуються в наступних періодах для того щоб розподілити переоцінену балансову вартість активу, за мінусом залишкової вартості, на систематичній основі протягом залишкового періоду його корисного використання.

(е) Оренда

Товариство на момент укладення договору оцінює, чи є договір орендою чи містить її складову / компонент. Тобто, якщо контракт передає право контролювати використання ідентифікованого активу протягом певного періоду в обмін на оплату.

Товариство має договори оренди земельних ділянок та обладнання.

Товариство застосовує єдиний підхід до визнання та оцінки для всіх договорів оренди, за винятком короткострокової та оренди малоцінних активів. Товариство визнає зобов'язання з оренди для здійснення лізингових платежів та активів у формі права користування, що представляють право користування базовими активами.

Середній термін оренди - 9 років.

- *Активи у формі права користування*

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)*

Товариство визнає активи у формі права користування на початок дати оренди (тобто дата, коли базовий актив доступний для використання). Активи у формі права користування оцінюються за первісною вартістю, за вирахуванням будь-якої накопиченої амортизації та збитків від знецінення, та коригуються на розмір переоцінки зобов'язань за орендою. Вартість активів у формі права користування включає суму визнаних зобов'язань за орендними зобов'язаннями, первісні прямі понесені витрати та орендні платежі, здійснені на дату початку або до дати початку оренди, за мінусом будь-яких отриманих знижок. За винятком випадків, коли Товариство до кінця строку оренди отримає право власності на об'єкт оренди, визнані активи у формі права користування амортизуються на прямолінійній основі протягом залишкового строку оренди. Активи у формі права користування підлягають оцінці на зменшення корисності згідно з МСБО 36.

- *Орендні зобов'язання*

На дату початку оренди Товариство визнає орендні зобов'язання, оцінені за теперішньою вартістю орендних платежів, що підлягають сплаті протягом строку оренди. Орендні платежі включають в себе фіксовані платежі (в тому числі по суті фіксовані) за вирахуванням отриманих стимулів до оренди, змінні орендні платежі, які залежать від індексу або ставки, та суми, які, як очікується, будуть сплачені за гарантіями ліквідаційної вартості. Орендні платежі також включають ціну реалізації опціону на придбання, якщо орендар обґрунтовано впевнений у тому, що він скористається такою можливістю та платежі в рахунок штрафів за припинення оренди, якщо умови оренди передбачають для орендаря можливість припинення оренди.

Змінні орендні платежі, не включені в оцінку орендного зобов'язання у тому періоді, у якому сталася подія чи змінилися умови, які спричинили здійснення таких платежів, визнаються у витратах такого періоду.

Для визначення теперішньої вартості орендних платежів, на дату початку оренди, Товариство використовує додаткову ставку запозичення орендаря, якщо неможливо легко визначити ставку відсотка, що неявно передбачена в договорі оренди. Додаткова ставка запозичення визначається як референтна ставка, скоригована на фінансовий спред та специфіку орендних договорів Товариства. Як фінансовий орієнтир, використовується прибутковість до строку погашення за українськими державними облігаціями, вираженими в доларах США, з урахуванням різниці між рівнем інфляції гривні та долара США. Спред фінансування Товариства оцінюється на основі ставок позики, наявних у Товариства для короткострокового та довгострокового фінансування, виражених у гривні, забезпечених необоротними активами, еквівалентними землі сільськогосподарського призначення. Товариство використало єдину дисконтну ставку до портфеля орендних договорів з подібними характеристиками.

Після дати початку оренди Товариство оцінює орендне зобов'язання, збільшуючи балансову вартість з метою відобразити відсоток за орендним зобов'язанням; зменшуючи балансову вартість з метою відобразити здійснені орендні платежі; та переоцінюючи балансову вартість з метою відобразити будь-які переоцінки або модифікації оренди, або з метою відобразити переглянуті по суті фіксовані орендні платежі.

Крім того, балансова вартість зобов'язань з оренди переоцінюється, якщо є зміна строку оренди, суттєвих фіксованих лізингових платежів, ставки або індексу, до яких пов'язані лізингові платежі, або зміна в оцінці на придбання базового активу.

Товариство переоцінює зобов'язання з оренди (та вносить відповідне коригування у відповідний актив на користування), коли лізингові платежі змінюються через зміни індексу або ставки або зміни очікуваного платежу під гарантовану залишкову вартість. В таких випадках зобов'язання з оренди переоцінюється шляхом дисконтування

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)*

переглянутих лізингових платежів за допомогою незмінної ставки дисконтування (якщо тільки зміна орендних платежів не пов'язана зі зміною плаваючої процентної ставки; у цьому випадку використовується переглянута ставка дисконтування).

Оплата зобов'язань з оренди та сплата відсотків за зобов'язаннями з оренди включаються до рядка Погашення орендних зобов'язань у звіті про рух грошових коштів.

• *Короткострокова оренда та оренда, за якою орендований актив є малоцінним*

Товариство вирішило скористатися звільненням від визнання короткострокової оренди до своїх короткострокових договорів оренди машин та обладнання (тобто тих орендних договорів, які мають термін оренди 12 місяців або менше з дати початку і не містять опцію купівлі). Товариство також скористалося звільненням від визнання оренди обладнання, за якою орендований актив є малоцінним. Орендні платежі за короткостроковою орендою чи орендою, за якою орендований актив є малоцінним, визнаються як витрати за прямолінійним методом протягом строку оренди.

• *Суттєві судження у визначення строку оренди*

Товариство визначає строк угоди як не скасовний період оренди разом з періодами, які охоплюються можливістю продовження оренди у випадку, якщо Товариство обґрунтовано впевнене у тому, що скористається такою можливістю; та періодами, які охоплюються можливістю припинити дію угоди, якщо Товариство обґрунтовано впевнене у тому, що не скористається такою можливістю.

Товариство оцінює чи є обґрунтована впевненість у тому, що скористається можливістю продовжити оренду чи не скористається можливістю припинити дію оренди, беручи до уваги всі відповідні факти та обставини, які створюють економічний стимул для Товариства скористатися можливістю продовжити оренду чи не скористатися можливістю припинити дію оренди.

Після дати початку оренди, Товариство переглядає термін оренди, після того, як сталася значна подія або значна зміна обставин, яка є в межах контролю Товариства та впливає на те, чи є Товариство обґрунтовано впевнене у тому, що скористається/не скористається можливістю, яка раніше не була включена у визначення строку оренди.

(f) Інші необоротні активи

Інші необоротні активи представлені активами, які, як очікується, будуть використані або реалізовані протягом періоду, що перевищує дванадцять місяців після звітної дати, і включають наступні категорії: «Нематеріальні активи», «Довгостроковий ПДВ до відшкодування» та інші необоротні активи.

(g) Нематеріальні активи

Нематеріальні активи відображаються за первісною вартістю, за вирахуванням накопиченої амортизації та збитків від зменшення корисності і відображаються у фінансовій звітності у складі інших необоротних активів.

(h) Запаси

Запаси відображаються за меншою з двох величин: первісної вартості або чистої вартості реалізації. Первісна вартість запасів визначається із використанням методу середньозваженої собівартості. Чиста вартість реалізації визначається як очікувана ціна продажу запасів, за вирахуванням усіх очікуваних витрат на завершення виробництва та витрат на здійснення операцій продажу.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)***(i) Біологічні активи та сільськогосподарська продукція**

Сільськогосподарська діяльність визначається як управління біологічною трансформацією біологічних активів для отримання сільськогосподарської продукції або виробництва додаткових біологічних активів. Товариство класифікує посіви на полях як біологічні активи.

Товариство визнає біологічний актив або сільськогосподарську продукцію, коли воно контролює відповідний актив у результаті минулих подій; існує вірогідність надходження для Товариства майбутніх економічних вигід, пов'язаних із цим активом; та справедливую або первісну вартість активу можна визначити достовірно.

Біологічні активи оцінюються за справедливою вартістю, за вирахуванням очікуваних витрат на здійснення продажу, станом на звітну дату, причому будь-які отримані у результаті прибутки або збитки визнаються у звіті про прибутки або збитки та інші сукупні доходи. До витрат на здійснення продажу належать усі витрати, які б знадобилися для продажу активів, включно із витратами, необхідними для доставки активів на ринок.

Різниця між справедливою вартістю, за вирахуванням витрат на здійснення продажу, та загальною сумою виробничих витрат розподіляється на біологічні активи станом на кожен звітну дату як коригування їхньої справедливої вартості.

Зміна суми цього коригування від періоду до періоду визнається у статті «Чистий прибуток від первісного визнання сільськогосподарської продукції та зміни справедливої вартості біологічних активів» у звіті про прибутки або збитки та інші сукупні доходи.

Сільськогосподарська продукція, отримана із біологічних активів, оцінюється за справедливою вартістю, за вирахуванням витрат на здійснення продажу, на момент збору врожаю, і включає зібраний врожай зернових та олійних культур. Прибутки або збитки, які виникають у результаті первісного визнання сільськогосподарської продукції за справедливою вартістю, за вирахуванням витрат на здійснення продажу, включаються до складу прибутку або збитку.

Біологічні активи, для яких котирувані ринкові ціни не є доступними і для яких вважається, що практично неможливо визначити справедливую вартість за допомогою альтернативної оцінки, визнаються із використанням теперішньої вартості очікуваних чистих потоків грошових коштів від продажу активу, дисконтованих за поточною ринковою ставкою. Метою розрахунку теперішньої вартості очікуваних чистих потоків грошових коштів є визначення справедливої вартості біологічного активу у його теперішньому місці знаходження та стані.

Первісна вартість сільськогосподарської підготовки полів до посіву відображається як незавершене виробництво запасів. Після посіву первісна вартість підготовки полів визнається як біологічні активи за справедливою вартістю, за вирахуванням витрат на здійснення продажу.

Товариство класифікує біологічні активи як оборотні або необоротні у залежності від середнього строку корисного використання конкретної групи біологічних активів. Усі біологічні активи Товариства, класифікувались як оборотні, оскільки їхній середній строк корисного використання є менше одного року.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)***(j) Грошові кошти та їх еквіваленти**

Грошові кошти та короткострокові депозити включають грошові кошти у касі, грошові кошти на рахунках у банках, які можна швидко конвертувати у готівку, а також депозити з первісним терміном погашення до трьох місяців.

Для цілей звіту про рух грошових коштів, грошові кошти та їх еквіваленти включають грошові кошти та їх еквіваленти, як зазначено вище, за вирахуванням вартості непогашених банківських овердрафтів.

(k) Передоплати постачальникам

Передоплати постачальникам відображаються за первісною вартістю, за вирахуванням резерву на покриття збитків від сумнівної заборгованості.

(l) Резерви

Резерви визнаються, коли Товариство має поточне юридичне або конструктивне зобов'язання (на основі правового регулювання або яке витікає із обставин) внаслідок минулих подій, і при цьому існує ймовірність, що знадобиться вибуття ресурсів для його погашення, і можна зробити достовірну оцінку такого зобов'язання.

(m) Визнання доходів**(i) Дохід від договорів з клієнтами**

Дохід від договорів з клієнтами визнається, коли контроль над товарами або послугами передається клієнту і оцінюється в сумі, що відображає відшкодування, право на яке Товариство розраховує отримати в обмін на ці товари або послуги.

(ii) Дохід від реалізації сільськогосподарської продукції

Доходи від договорів з клієнтами від реалізації сільськогосподарської продукції в ході звичайної діяльності визнаються, коли контроль за товарами або послугами передається клієнту, як правило, в момент поставки, та в сумі, яку Товариство розраховує отримати в обмін на ці товари або послуги. Нормальний строк розстрочки складає 30 днів після дати доставки. Товариство дійшла висновку, що як правило, виступає у якості принципала у заключених нею договорах, оскільки воно, зазвичай, контролює товари або послуги, перш ніж передати їх клієнту.

Дохід від реалізації сільськогосподарської продукції визнається за вирахуванням податку на додану вартість та знижок.

Товариство розглядає, чи є в договорі інші обіцянки, які є окремими зобов'язаннями щодо виконання, на які має бути розподілена частина ціни угоди (наприклад, гарантії, бали лояльності клієнтів).

Товариство надає послуги, які або продаються окремо, або комбінуються разом із реалізацією сільськогосподарської продукції та товарного зерна клієнту. Договори щодо комбінованих продажів сільськогосподарської продукції та товарного зерна, а також супутніх послуг, таких як доставка, перевезення та страхування, складаються із зобов'язань щодо виконання, оскільки обіцянки на передачу такої сільськогосподарської продукції та товарного зерна і надання послуг мають здатність бути чітко визначеними і можливими окремо ідентифікуватись. Відповідно, Товариство розподіляє ціну операції на

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)*

основі відповідних окремих цін продажу сільськогосподарської продукції та товарного зерна, а також супутніх послуг.

(iii) Дохід від надання послуг

Товариство визнає доходи від послуг доставки, перевезення та страхування протягом періоду надання таких послуг, використовуючи метод за результатами, вимірюючи ступінь надання послуги до повного задоволення цього зобов'язання щодо виконання, пропорційно періоду надання послуг.

(q) Фінансові доходи та витрати

Фінансовий дохід - це процентний дохід за інвестиціями та визнається у прибутках та збитках за методом ефективної процентної ставки. Фінансові витрати включають витрати на відсотки за фінансовими зобов'язаннями, які оцінюються за амортизованою вартістю, та витрати від переоцінки іноземної валюти.

Витрати на позики, які безпосередньо пов'язані з придбанням, будівництвом або виробництвом активу, що обов'язково потребує значного періоду часу для підготовки до призначення або продажу, капіталізуються як частина вартості активу. Усі інші витрати на позики відносяться на витрати в періоді, в якому вони були понесені, використовуючи метод ефективної процентної ставки. Витрати на позики складаються з процентів та інших витрат, які суб'єкт господарювання несе у зв'язку з запозиченням коштів.

Доходи, отримані внаслідок тимчасового інвестування отриманих позикових коштів до придбання таких активів, вираховуються з витрат на залучення позикових коштів.

Доходи та витрати від переоцінки іноземної валюти відображаються на нетто-основі як фінансові доходи або фінансові витрати в залежності від результату.

(r) Оподаткування**(i) Податок на прибуток**

Податок на прибуток розраховувався у відповідності до законодавства України. Податок на прибуток розраховується на основі результатів діяльності за рік, скоригованих на статті, які не оподатковуються або не вираховуються у цілях оподаткування. Він розраховується із використанням ставок оподаткування, які діяли або фактично діяли на звітну дату.

Товариство займається сільськогосподарською діяльністю (Примітка 1), отримує суттєві вигоди від свого статусу сільськогосподарського виробника та застосовує спрощену систему оподаткування. Таке підприємство звільняється від сплати податку на прибуток і замість нього виплачує єдиний податок для четвертої групи платників податків.

Четверта група платників податків являє собою сільськогосподарських товаровиробників, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75%.

(ii) Податок на додану вартість

Податок на додану вартість до відшкодування

Податок на додану вартість («ПДВ») до відшкодування відображається за номінальною вартістю, за вирахуванням резерву на покриття збитків від сумнівної заборгованості.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)*

Керівництво класифікувало залишок ПДВ до відшкодування як оборотний або необоротний актив на основі його очікувань щодо того, чи буде він реалізований протягом дванадцяти місяців з дати звітності. Необоротний балансовий залишок ПДВ не дисконтується. Проте, на кожну звітну дату, Товариство проводить аналіз щодо знецінення таких залишків. При проведенні такої оцінки керівництво розглядає історію отримання відшкодування ПДВ з державного бюджету.

У звіті про фінансовий стан оборотну та необоротну частину залишків ПДВ, що підлягають відшкодуванню, відображено у рядках "Торгова та інша дебіторська заборгованість" та "Інші необоротні активи" відповідно.

(iii) Поточний податок

Податок, який підлягає сплаті у поточному періоді, базується на оподаткованому прибутку за рік. Оподатковуваний прибуток відрізняється від прибутку, відображеного у складі прибутку або збитку, тому що в нього не включені статті доходів або витрат, які підлягають оподаткуванню або вираховуються у цілях оподаткування в інші роки, а також тому що в нього не включаються статті, які ніколи не підлягають оподаткуванню або не вираховуються у цілях оподаткування. Зобов'язання Товариства з поточного податку на прибуток розраховується із використанням податкових ставок, які діяли або фактично діяли на звітну дату.

Поточний податок визнається як витрати або доходи у складі прибутку або збитку.

(s) Стандарти та тлумачення випущені, але які не набрали чинності

Нижче наводяться стандарти та тлумачення, які були випущені, але ще не набрали чинності на дату випуску фінансової звітності Товариства.

Товариство має намір застосувати ці стандарти та тлумачення, якщо вони застосовні, з дати набрання ними чинності.

Стандарти та тлумачення	Дата набрання чинності:
Зміни до МСФЗ (IFRS) 10 та МСБО (IAS) 28 - «Продаж або внесок активів в угодах між інвестором і його асоційованою організацією або спільним підприємством»	Дату набуття чинності перенесена на невизначений термін, Є можливість дострокового застосування.
Зміни до МСБО 1 «Подання фінансової звітності - Класифікація зобов'язань як короткострокових чи довгострокових»	1 січня 2024
Зміни до МСБО 1 «Подання фінансової звітності – Довгострокові зобов'язання з ковенантами»	1 січня 2024
Поправки до МСФЗ 16 «Оренда» Зобов'язання з оренди при продажу та подальшій оренді	1 січня 2024
Угоди про фінансування постачальника – поправки до МСБО 7 та МСФЗ 7 МСФЗ S1 «Загальні вимоги до розкриття фінансової інформації, пов'язаної зі сталим розвитком»	1 січня 2024

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року

(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)

Очікується, що дані зміни не матимуть впливу на фінансову звітність Товариства.

4. Основні засоби

	Земля, будинки та споруди	Машини та обладнання	Офісне обладнання та меблі	Незавершене будівництво	Всього
<i>Первісна / Переоцінена вартість</i>					
На 1 січня 2022	65 530	557 610	1 829	103	625 072
Надходження	70	-	12	7 655	7 737
Вибуття	(1 416)	(6 846)	(304)	-	(8 566)
Переоцінка	19 179	109 368	-	-	128 547
Переміщення	1 101	6 111	338	(7 550)	-
На 31 грудня 2022	84 464	666 243	1 875	208	752 790
Надходження	-	-	14	14 820	14 834
Вибуття	-	(313)	(98)	-	(411)
Переоцінка	-	-	-	-	-
Переміщення	2 269	12 196	460	(14 925)	-
На 31 грудня 2023	86 733	678 126	2 251	103	767 213
<i>Накопичена амортизація</i>					
На 1 січня 2022	(48 872)	(499 351)	(1 571)	-	(549 794)
Амортизація	(2 306)	(17 986)	(256)	-	(20 548)
Вибуття	1 234	6 010	300	-	7 544
Переоцінка	(194)	(69 811)	-	-	(70 005)
На 31 грудня 2022	(50 138)	(581 138)	(1 527)	-	(632 803)
Амортизація	(3 753)	(18 958)	(394)	-	(23 105)
Вибуття	-	300	98	-	398
Переоцінка	-	-	-	-	-
На 31 грудня 2023	(53 891)	(599 796)	(1 823)	-	(655 510)
<i>Чиста балансова вартість</i>					
На 1 січня 2022	16 658	58 259	258	103	75 278
На 31 грудня 2022	34 326	85 105	348	208	119 987
На 31 грудня 2023	32 842	78 330	428	103	111 703
<i>Чиста балансова вартість, якби не було переоцінки</i>					
На 1 січня 2022	3 381	3 2974	258	103	36 716
На 31 грудня 2022	4 378	32 372	348	208	37 306
На 31 грудня 2023	6 011	25 597	428	104	32 140

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)***(а) Оцінка основних засобів у 2023 році**

На звітну дату Товариство проводило аналіз потенційних змін справедливої вартості для категорій основних засобів, які відображаються за переоціненою вартістю. Товариство здійснило внутрішній аналіз річних змін основних макроіндексів, цін на нові сільськогосподарські машини та обладнання, зміни у структурі використання основних засобів Товариства та результатів операційної діяльності в порівнянні до бюджету. Крім того, Товариство проаналізувало зміни основних ресурсів, що використовувалися в моделі оцінки на 31 грудня 2020 року. На підставі проведеного аналізу Товариство залучило незалежного оцінювача для оцінки справедливої вартості категорії «машини та обладнання» та категорії «будинки та споруди».

Оцінка справедливої вартості основних засобів Товариства базується на вхідних даних 2-го рівня для автотранспортних засобів та вхідних даних 3-го рівня для обладнання, будинків та споруд.

Справедлива вартість обладнання, будинків та споруд була визначена з використанням витратного підходу (амортизованих витрат на заміну). Цей підхід відображає витрати учасника ринку на придбання або побудову порівнянного активу, скоригованого з урахуванням фізичного, функціонального або економічного знецінення, і морального старіння. Підхід на основі амортизаційних витрат базувався на внутрішніх джерелах та аналізі українського та міжнародного ринків на подібні основні засоби. Справедлива вартість неспеціалізованих основних засобів (автотранспортних засобів) була визначена з використанням ринкового підходу, який відображає актуальні ціни на порівнянні активи.

Станом на 31 грудня 2023 року Товариство провело тест на економічне знецінення на основі методу дискontованого грошового потоку в процесі визначення справедливої вартості своїх основних засобів. Тест на економічне знецінення станом на 31 грудня 2023 р. підтвердив результати оцінки, отримані шляхом витратного підходу.

(b) Аналіз зміни справедливої вартості основних засобів у 2023 році

Станом на 31 грудня 2023 року Товариство здійснило аналіз можливих змін у справедливій вартості для категорій основних засобів, які відображаються за переоціненою сумою. Товариство здійснило внутрішній аналіз щорічних змін основних макроіндексів, цін на нову сільськогосподарську техніку та обладнання, зміни в структурі використання основних засобів та операційних результатів Товариства порівняно з бюджетними показниками. Крім того, Товариство проаналізувало зміни основних ресурсів, використаних у моделі оцінки станом на 31 грудня 2022 року. Виходячи з проведеного аналізу, Товариство дійшло висновку, що балансова вартість основних засобів, що відображаються за переоціненою сумою, істотно не відрізняється від її справедливої вартості станом на 31 грудня 2023 року, і, отже, керівництво вирішило не проводити переоцінку цих основних засобів на цю дату.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)***(с) Узгодження результатів переоцінки**

Станом на 31 грудня 2023 року, Товариство не визнавало результати переоцінки

Станом на 31 грудня 2023 року, біологічні активи, сільськогосподарська продукція та інвестиції у майбутній урожай включали витрати з амортизації основних засобів у розмірі 6 898 тис. грн. (2022: 20 389 тис. грн.) та витрати з амортизації активів у формі права користування у розмірі 7 294 тис. грн. (2022: 10 576 тис. грн.).

5. Запаси

	31 грудня 2023	31 грудня 2022
Сільськогосподарська продукція	124 883	169 758
Сировина та матеріали	37 236	26 139
Продукти переробки	61 957	-
Інвестиції у майбутній урожай	19 091	24 615
	243 167	220 512

Товариство не зменшувало вартість запасів до чистої вартості реалізації протягом року, що закінчився 31 грудня 2023 та 2022 років.

Станом на 31 грудня сільськогосподарська продукція представлена у такому вигляді:

<i>(в тисячах гривень, окрім тон)</i>	2023		2022	
	Тони	Балансова вартість	Тони	Балансова вартість
Соняшник	1 009	8 871	4 011	47 578
Кукурудза	1 201	4 713	6 426	31 442
Соя	6 180	96 134	7 411	90 282
Пшениця	3 399	14 834	129	440
Інші культури	28	331	5	16
	11 817	124 883	17 983	169 758

6. Біологічні активи

Біологічні активи представлені незібраним урожаєм.

(а) Зміни у біологічних активах

Оцінка справедливої вартості біологічних активів Товариства базується на вхідних даних 3-го рівня (Примітка 6(b)).

У наведеній нижче таблиці показана прив'язка балансової вартості та справедливої вартості 3-го рівня:

На 1 січня 2022

29 355

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)*

Збільшення у зв'язку з придбанням та переміщенням	203 675
Дохід від зміни справедливої вартості, що включений до статті звіту про прибутки та збитки «Чистий прибуток від первісного визнання сільськогосподарської продукції та зміни справедливої вартості біологічних активів»	51 124
Зменшення у зв'язку зі збором урожаю	(247 401)
На 31 грудня 2022	36 753
Збільшення у зв'язку з придбанням та переміщенням	222 371
Дохід від зміни справедливої вартості, що включений до статті звіту про прибутки та збитки «Чистий прибуток від первісного визнання сільськогосподарської продукції та зміни справедливої вартості біологічних активів»	59 974
Зменшення у зв'язку зі збором урожаю	(292 591)
На 31 грудня 2023	26 507

Стаття «Чистий прибуток від первісного визнання сільськогосподарської продукції та зміни справедливої вартості біологічних активів» включає в себе збільшення нереалізованого прибутку по біологічним активам станом на 31 грудня 2023 року у розмірі 23 037 тис. грн. (2022: збільшення у розмірі 2 797 тис. грн.).

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)***(b) Оцінка справедливої вартості та інформація щодо суттєвих закритих вхідних даних**

У наведеній нижче таблиці наведені методи оцінки справедливої вартості та суттєві закриті вхідні дані використані у розрахунку справедливої вартості урожаю:

Методи оцінки та основні припущення	Суттєві закриті вхідні дані на 31 грудня 2022	Взаємозв'язок між закритими вхідними даними та оцінкою справедливої вартості
Дисконтовані грошові потоки: Модель оцінки враховує теперішню вартість чистих грошових потоків, які, як очікується, будуть генеруватися сільськогосподарськими культурами. Надходження грошових коштів прогнозується на основі очікуваного урожаю та цін на урожай сільськогосподарських культур, які визначаються на основі кількох факторів, включаючи місце розташування сільськогосподарських угідь, умови навколишнього середовища, статистику урожайності та її росту на момент оцінки. Очікувані доходи та втрати від зміни справедливої вартості визнаються негайно.	Очікувана середня урожайність (тон на гектар): Озима пшениця – 6,01 (31 грудня 2022: 5,68) Озимий рапс – 3,05 (31 грудня 2022: 3,18)	Обґрунтовано можливі зміни в ключових припущеннях і закритих вхідних даних, використаних для оцінки справедливої вартості біологічних активів, матимуть наступний ефект: - збільшення / зменшення на 10% очікуваної урожайності сільськогосподарських культур призведе до збільшення на 7,772 тис. грн. / зменшення на тис. 7,772 грн. справедливої вартості сільськогосподарських культур (31 грудня 2022 року: збільшення на 6,832 тис. грн. / зменшення на 6,832 тис. грн.);
	Очікувані середні виробничі витрати, грн/на гектар: Озима пшениця – 26,544 (31 грудня 2022: 30,921) Озимий рапс – 35,898 (31 грудня 2022: 38,803)	-Збільшення / зменшення майбутніх виробничих витрат на 5% призведе зменшення на 2,561 тис. грн. / збільшення на 2,561 тис. грн. справедливої вартості сільськогосподарських культур (31 грудня 2022 року: зменшення на 1,578 тис. грн. / збільшення на -1,578 тис. грн.);
Ціни на сільськогосподарські культури отримуються з державних статистичних звітів або інших публічних джерел на кінець звітного періоду і відображають очікування ринку щодо таких цін на момент збору врожаю. Виробничі витрати та витрати на продаж прогножуються на основі фактичних операційних витрат.	Очікувані майбутні ринкові ціни, грн/тону: Озима пшениця – 4,687 (31 грудня 2022: 8,711) Озимий рапс – 11,737 (31 грудня 2022: 19,345)	-Збільшення / зменшення на 10% очікуваної ринкової ціни на сільськогосподарські культури (за вирахуванням логістичних витрат) призведе до збільшення/зменшення справедливої вартості на 7,772 тис. грн. / 7,772 тис. грн., відповідно (31 грудня 2022 року: збільшення на 6,832 тис. грн. / зменшення на 6,832 тис. грн.);

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)*

Очікувані чисті грошові потоки дисконтуються з використанням відкоригованої на ризик ставки дисконтування. Період дисконтування менше одного року і відповідає вегетаційному періоду кожної культури.	Ставка дисконтування 40.5% (2022: 19.3%) була використана у визначенні справедливої вартості сільськогосподарських культур	- Збільшення / зменшення ставки дисконтування на 5% призведе зменшення на 1,011 тис. грн. / збільшення на 1,083 тис. грн. справедливої вартості сільськогосподарських культур (31 грудня 2022 року: зменшення на 1,137 тис. грн. / збільшення на 1,209 тис. грн.);
---	--	--

(с) Фізичні обсяги¹

Фізичні обсяги виробництва сільськогосподарської продукції, зібраної з сільськогосподарських культур протягом років, що закінчилися 31 грудня, є такими:

<i>(в тонах)</i>	2023	2022
Пшениця	4 215	6 389
Кукурудза	771	11 063
Соняшник	6 004	4 011
Соя	13 652	8 717
Рапс	4 157	2 164
Ячмінь	-	54
Всього	28 799	32 397

Станом на 31 грудня сільськогосподарські культури представлені наступними групами:

<i>(в тисячах грн., за винятком тон)</i>	2023		2022	
	Гектари	Балансова вартість	Гектари	Балансова вартість
Озима пшениця	2 471	19 156	631	13 297
Озимий рапс	641	7 351	886	23 456
Інші	-	-	-	-
Всього	3 112	26 507	1 531	29 355

(d) Управління ризиками в аграрному бізнесі

Товариство підпадає під вплив ряду ризиків, пов'язаних з її біологічними активами та сільськогосподарською продукцією:

(i) Ціни на сировину

Результати діяльності Товариства дуже чутливі до коливань цін на сировинні матеріали, такі як насіння, добрива та агрохімікати. З метою усунення цього ризику Товариство здійснює заходи з оптимізації використання добрив і агрохімікатів. У 2023 і 2022 роках

¹ Розкриття надає інформацію про зібрані тони сільськогосподарської продукції, готової до продажу якості.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)*

Товариство купувало основні сільськогосподарські ресурси та обладнання через пов'язану сторону і скористалося знижками від оптових закупівель Групи Агропросперіс.

(ii) Ризик цін на товари

Товарний характер основних продуктів Товариства (пшениця та олійний рапс) означає, що Товариство схильне до фінансового ризику, що виникає внаслідок зміни цін на сільськогосподарські культури. Програма управління ризиками Товариства пов'язана з управлінням фінансовим ризиком для ліквідності та прибутку в два етапи. Перший етап передбачає вибір посівних культур, а другий - маркетинг цих культур.

Вибір посівних культур

На маржинальний ризик для окремих культур впливають три основні змінні: ціна продажу, урожайність та собівартість. Товариство підходить до цього ризику, вибираючи комбінацію культур, що забезпечує найкраще співвідношення ризик / винагорода. Ретельно відбираючи посіви, які необхідно вносити в посівний портфель кожного року, Товариство зменшує вплив ризику цін на товари.

Маркетинговий план

Маркетинг сільськогосподарських культур планується на основі сезонності, починаючи з посіву і закінчуючи плануванням наступного посіву. Маркетинг сільськогосподарських культур здійснюється таким чином, що відповідає профілю ризику / винагороди як Групи Агропросперіс, так і Товариства окремо. Основними інструментами, що використовуються на цьому етапі, є контракти з фіксованою ціною, контракти з мінімальною ціною, ф'ючерси та позабіржові деривативи. Контракти з фіксованою ціною, контракти з мінімальною ціною, ф'ючерси та позабіржові деривативи допомагають гарантувати фіксовану ціну для культури, і будь-яка частина культури, що хеджується цими інструментами, вважається «керованою ризиком».

(iii) Кліматичні та інші ризики

Погодні умови породжують мінливість урожайності. Товариство підходить до цього ризику шляхом географічного розподілу ферм, що обмежує волатильність урожайності сільськогосподарських культур через фізичну відстань. Товариство також пом'якшує цей ризик шляхом страхування урожаю. Страхування здійснюється пов'язаною стороною Товариства, яка перестраховується на світовому ринку.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)***7. Торгова та інша дебіторська заборгованість**

	31 грудня 2023	31 грудня 2022
Торгова та інша дебіторська заборгованість		
Торгова дебіторська заборгованість від пов'язаних сторін (Примітка 23)	20 109	152 714
Торгова дебіторська заборгованість від третіх сторін	1 021	60
Фінансова допомога, надана, пов'язаним сторонам (Примітка 23)	22 500	86 000
Інша дебіторська заборгованість	449	261
	44 079	239 035
Інші оборотні активи		
ПДВ та інші податки, що підлягають відшкодуванню	35 680	28 444
Аванси постачальникам – треті сторони	3 114	1 406
	38 794	29 850
	82 873	268 885

Вплив кредитних та валютних ризиків, пов'язаних з торговою та іншою дебіторською заборгованістю Товариства, розкривається у Примітці 21.

8. Грошові кошти та їх еквіваленти

Станом на 31 грудня 2023 року грошові кошти та їх еквіваленти представлені залишками на рахунках в банках в розмірі 70 452 тис. грн. (31 грудня 2022 року: 1 755 тис грн.).

Станом на 31 грудня 2023 року та 2022 року грошові кошти та їх еквіваленти не знецінені, а також не прострочені.

Станом на 31 грудня 2023 року 99,9% грошових коштів зберігалися на рахунках у АП Банк (2022: 97%)

АП Банк є пов'язаною стороною Товариства і не має рейтингу міжнародного рейтингового агентства Fitch Ratings CIS Ltd. Однак, Товариство не визнає резерв на очікувані кредитні збитки для таких залишків, оскільки значна частина активів АП Банку представлена депозитними сертифікатами, виданими Національним банком України, та поточними рахунками, розміщеними в контрагентах з рейтингом А.

Вплив кредитних та валютних ризиків, пов'язаних з грошовими коштами та їх еквівалентами Товариства, розкривається у Примітці 21.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)***9. Капітал****(а) Статутний капітал**

Учасники товариства з обмеженою відповідальністю мають право голосу, розподілу прибутку та повернення капіталу пропорційно розміру їх внеску до статутного капіталу, що означає, що кожен з учасників має юридично закріплене право вимагати від Товариства відшкодування своїх інтересів.

(b) Накопичені збитки

Накопичені збитки, представлені у цій фінансовій звітності, включають певні коригування, які є відповідними для представлення фінансового стану Товариства відповідно до МСФЗ.

Відповідно, накопичені збитки, включені до звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2022 року та 31 грудня 2023 року, не відображають суму резервів, що підлягають розподілу між учасниками.

Відповідно до законодавства України, підприємства можуть розподіляти всі прибутки як дивіденди або перераховувати їх у резерви, якщо таке зазначено у статуті. Подальше використання коштів, перерахованих до резервів, може бути юридично обмежене. Суми, перераховані до резервів, зазвичай повинні використовуватися за призначенням. Розподіл прибутків об'єднаними компаніями зазвичай декларується тільки з поточного або нерозподіленого прибутку, відображеного у фінансовій звітності, а не з суми, попередньо перерахованої до резервів.

(c) Резерв переоцінки основних засобів

Резерв переоцінки основних засобів відноситься до переоцінки основних засобів. Дооцінка не може бути вільно розподілятися між учасниками.

10. Кредити та запозичення

Дана примітка розкриває інформацію щодо контрактних умов кредитів від пов'язаних сторін Товариства. Вплив відсоткових та валютних ризиків, а також ризиків ліквідності, пов'язаних з кредитами та запозиченнями Товариства, розкривається у Примітці 21.

Термін погашення	Валюта	Відсоткова ставка	Ефективна відсоткова ставка	31 грудня 2022	31 грудня 2023
<i>Короткострокові кредити від пов'язаних сторін (по терміну погашення):</i>					
2018	дол. США	3.0%-9.8%	8.0%-9.8%		-
2017	дол. США	8.0%	8.0%		-
2016	дол. США	3.0%-9.8%	3.0%-9.8%	357 825	371 659
2015	дол. США	3.0%	3.0%		-
		Нараховані відсотки		16 031	42 712
				373 857	414 371

Усі кредити є незабезпечені заставою. Кредити видані пов'язаною стороною під спільним контролем.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)***(i) Затримки в погашенні та прострочені залишки за кредитами від пов'язаних сторін**

У 2023 та 2022 роках Товариство мало затримки в погашенні кредитів від пов'язаних сторін. Станом на дату підписання даної звітності, Товариство веде переговори з кредитором щодо продовження строку кредитних договорів.

Наводимо інформацію стосовно позик до сплати, зобов'язаннями за якими не були виконані.

У 2023 р. затримки у виконанні зобов'язання становили станом на 31 грудня 2023 р. 414 371 тис. грн. (еквівалент 10 909 тис. доларів США), в т. ч. 42 712 тис. грн. (еквівалент 1124 тис. доларів США) за нарахованими відсотками. В 2022 році (станом на 31 грудня 2022 р.) 373 857 тис. грн. (еквівалент 10 223 тис. доларів США), в т. ч. 16 031 тис. грн. (еквівалент 0,438 тис. доларів США) за нарахованими відсотками.

Балансова вартість невиконаних зобов'язань за позиками до сплати станом на 31 грудня 2023 р. становила 414 371 тис. грн. та станом на 31 грудня 2022 р. становила 373 857 тис. грн.

11. Торгова та інша кредиторська заборгованість

	31 грудня 2023	31 грудня 2022
Торгова та інша кредиторська заборгованість		
Торгова кредиторська заборгованість перед пов'язаними сторонами (Примітка 23)	27 880	68 387
Торгова кредиторська заборгованість перед третіми сторонами	1 540	2 245
Інша кредиторська заборгованість перед третіми сторонами	5 292	1 114
Фінансова допомога, отримана від пов'язаних сторін (Примітка 23)	81 000	3 900
	115 712	75 646
Інші короткострокові зобов'язання		
Аванси отримані від пов'язаних сторін (Примітка 23)	-	-
Аванси отримані від третіх сторін	(1)	120 716
Зобов'язання з заробітної плати та пов'язаних з нею податків та внесків	13 710	10 612
Зобов'язання з податку на прибуток та з інших податків	533	
	14 242	131 328
	129 954	206 974

Зобов'язання з заробітної плати та пов'язаних з нею податків та внесків включає також нараховані бонуси та резерв невикористаних відпусток. Вплив валютних ризиків, а також ризиків ліквідності, пов'язаних з торговою та іншою кредиторською заборгованістю Товариства, розкривається у Примітці 21.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)***12. Оренда**

Нижче наведено балансову вартість активів Товариства, у формі права користування та зобов'язань з оренди, а також рух протягом періоду. Ці активи та зобов'язання щодо оренди стосуються договорів оренди земельних ділянок.

	Активи у формі права користування	Орендні зобов'язання
На 1 січня 2023	70 896	(103 175)
Надходження та модифікація	60 700	(60 698)
Амортизація активів	(14 735)	-
Відсотки за орендними зобов'язаннями	-	(24 388)
Вибуття	(27 636)	38 096
Інші зміни	-	-
Погашення орендних зобов'язань	-	31 274
На 31 грудня 2023	89 225	(118 891)

	Активи у формі права користування	Орендні зобов'язання
На 1 січня 2022	68 574	(94 130)
Надходження	18 335	(18 335)
Амортизація активів	(15 065)	-
Відсотки за орендними зобов'язаннями	-	(22 646)
Вибуття	(948)	1 369
Інші зміни	-	-
Погашення орендних зобов'язань	-	30 567
На 31 грудня 2022	70 896	(103 175)

Аналіз строків погашення зобов'язань з оренди представлений нижче:

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)*

	Балансова вартість	Контрактні платежі	На вимогу	До 3-х місяців	3-12 місяців	1-5 років	Більше 5 років	Майбутні відсотки
31 грудня 2023 р.	118 891	231 951	-	(4 902)	(26 783)	(109 046)	(91 220)	113 061
31 грудня 2022 р.	103 175	163 098	-	(16 620)	(15 847)	(101 923)	(28 708)	59 926

Станом на 31 грудня 2023 року Товариство не мало значних зобов'язань щодо оренди, що не скасовуються, за короткостроковою орендою та орендою малоцінних активів. Орендні платежі за короткостроковою орендою та орендою малоцінних активів визнаються витратами прямолінійно протягом строку оренди та відображаються у складі витрат на оренду як собівартість реалізації та адміністративні витрати.

Товариство орендує землю для вирощування сільськогосподарських культур під час звичайної діяльності. Оренда, як правило, діє на початковий період від одного до сорока дев'яти років, з можливістю продовження оренди після цієї дати. Розмір орендних платежів підлягає щорічній базовій оцінці залежно від індексу споживчих цін, загальної площі або використання землі. Наприкінці кожного терміну оренди орендар має пільговий варіант продовження договору оренди.

Для здійснення варіанту поновлення орендар зобов'язаний повідомити орендодавця про таке поновлення не пізніше ніж за 30–90 днів до дати закінчення терміну дії угоди.

Протягом року, що закінчився 31 грудня 2023 року, 25 526 грн. (Примітка 14) були визнані як витрати щодо операційної оренди землі, яка була капіталізована в балансовій вартості біологічних активів, сільськогосподарської продукції та інвестицій у майбутні врожаї станом на 31 грудня 2022 (2022: 1 251 тис. грн).

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року

(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)

13. Дохід від реалізації

	2023	2022
Продукція, передана у певний момент часу		
Дохід від реалізації сільськогосподарської продукції	260 156	214 116
Дохід від реалізації продукти переробки	57 771	-
	317 927	214 116
Послуги, передані з плином часу		
Дохід від надання послуг	4 933	4 694
	4 933	4 694
Усього дохід від договорів з клієнтами	322 860	218 810

14. Собівартість реалізації

	2023	2022
Собівартість реалізації сільськогосподарської продукції	(231 634)	(136 326)
Собівартість реалізації продукти переробки	(76 946)	-
Собівартість надання послуг	(8 254)	(504)
	(316 834)	(136 830)

За роки, що закінчилися 31 грудня, собівартість реалізації включала наступне:

	2023	2022
Сировина та матеріали	(156 058)	(48 358)
Витрати з оренди	(5 537)	(1 251)
Послуги третіх сторін	(68 159)	(30 388)
Амортизація	(51 271)	(17 778)
Витрати з оплати праці	(21 223)	(6 928)
Інші витрати	(14 586)	(32 127)
	(316 834)	(136 830)

Інші витрати включають витрати в розмірі чистого доходу від первісного визнання сільськогосподарської продукції, що відноситься до реалізованої продукції, зібраної у поточному та передньому звітних періодах, у розмірі (3 362) тис. грн. (2022: 30 820 тис. грн.)

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)***15. Інший дохід**

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Дохід від операційної оренди активів	-	638
Чистий дохід від вибуття основних засобів	3 555	438
Дооцінка основних засобів	-	387
Штрафи отримані	60	18
Дохід від розірвання договорів оренди	10 748	-
Інший дохід	439	434
	<u>14 802</u>	<u>1 915</u>

16. Витрати на збут

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Транспортні витрати	(24 825)	(3 757)
Відвантаження та перевалка	(8 808)	(39 037)
Витрати зберігання	(5 612)	(5 537)
Інші витрати на збут	(238)	(5 515))
	<u>(39 483)</u>	<u>(53 846)</u>

17. Адміністративні витрати

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Витрати з оплати праці	(10 687)	(7 654)
Професійні послуги	(14 888)	(7 067)
Інші податки та збори	(1 807)	(1 815)
Амортизація	(402)	(306)
Матеріали та канцелярські товари	(809)	(743)
Банківські послуги	(316)	(133)
Витрати з утримання холдингової компанії (АЗ)	(4 332)	(4 091)
Інші адміністративні витрати	(4 44)	(462)
	<u>(33 685)</u>	<u>(22 272)</u>

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)***18. Інші витрати**

	2023	2022
Уцінка основних засобів	-	-
Списання ПДВ	(139)	(421)
Благодійність	(1 309)	(477)
Чистий збиток від вибуття інших активів	-	(1 016)
Чистий збиток від розірвання договорів оренди	(288)	(32)
Витрати по списанню загиблих посівів, зябі	(1 096)	(2 613)
Додаткові заохочувальні виплати пайовикам	(18 436)	(971)
Втрати ТМЦ знищених внаслідок БД	-	(4 746)
Орендна плата за с/г землю, що не обробляється	(745)	(1 286)
Інші витрати	(385)	(229)
	(22 398)	(11 791)

19. Фінансові доходи та витрати

	2023	2022
Відсотки нараховані	194	27
Чистий дохід від курсових різниць	-	-
Інші фінансові доходи	-	-
Фінансові доходи	194	27
Витрати з відсотків за кредитами та запозиченнями	(25 153)	(14 425)
Витрати з відсотків за орендними зобов'язаннями	(24 388)	(22 646)
Чистий збиток від курсових різниць	(9 960)	(76 813)
Фінансові витрати	(59 501)	(113 884)
Чисті фінансові витрати	(59 307)	(113 857)

Товариство визначає чистий дохід від курсових різниць у складі фінансових доходів у зв'язку з тим, що такі курсові різниці утворилися в результаті фінансових операцій.

Інші фінансові доходи 2023 року представляють собою балансову вартість процентних кредитів, переданих підприємствам під спільним контролем згідно договорів заміни боржника.

20. Податок на прибуток

Товариство займається виробництвом сільськогосподарської продукції та сплачує єдиний (сільськогосподарський) податок IV групи і звільняється від податку на прибуток підприємств відповідно до Податкового кодексу України. У 2023 році сума нарахованого податку становила 1 796 тис. грн. і включалася до адміністративних витрат (2022 рік:

1 806 тис. грн.).

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)***21. Фінансові інструменти та управління ризиками****(а) Огляд**

Товариству притаманні наступні ризики, по'язані з використанням фінансових інструментів:

- кредитний ризик;
- ризик ліквідності;
- ринковий ризик.

Ця примітка містить інформацію про вплив на Товариство кожного із зазначених вище ризиків, а також цілі, політику та процеси Товариства для вимірювання та управління такими ризиками.

Система управління ризиками

Керівництво Товариства несе повну відповідальність за створення та нагляд за системою управління ризиками. Політика управління ризиками Товариства створена для виявлення та аналізу ризиків, з якими стикається Товариство, встановлення відповідних лімітів ризику та контролю, а також для моніторингу ризиків та дотримання лімітів. Політика та системи управління ризиками регулярно переглядаються для відображення змін ринкових умов та діяльності Товариства.

(b) Кредитний ризик

Товариство торгує тільки з визнаними, кредитоспроможними третіми особами або пов'язаними сторонами. Крім того, баланс дебіторської заборгованості контролюється на постійній основі, тому ризик знецінення дебіторської заборгованості є незначним. Кредитний ризик щодо грошових коштів та їх еквівалентів обмежений, оскільки контрагентами виступають банки з високим рейтингом або банк, що є пов'язаною стороною під спільним контролем. Схвалення нового банку здійснюється тільки після виконання певних процедур оцінки надійності та кредитоспроможності банку.

(i) Торгова та інша дебіторська заборгованість

Більшість операцій Товариства з реалізації продукції та послуг здійснюється з пов'язаними сторонами, тому кредитний ризик мінімізується.

Керівництво встановило кредитну політику, згідно з якою кожен новий клієнт аналізується індивідуально щодо платоспроможності до того, як Товариство пропонує стандартні умови оплати та доставки. Аналіз Товариства включає аналіз зовнішніх рейтингів, якщо такі є, а в деяких випадках і рекомендації банків. Клієнти, які не відповідають політиці платоспроможності Товариства, можуть здійснювати операції з Товариством лише на основі передоплати.

Товариство не вимагає забезпечення за торговою та іншою дебіторською заборгованістю.

Товариство встановлює резерв на зменшення корисності, який представляє оцінку очікуваних збитків від торгової та іншої дебіторської заборгованості. Основним компонентом цього резерву є окрема складова збитків, яка стосується індивідуально значних ризиків. Рахунки резервів щодо торгової та іншої дебіторської заборгованості використовуються для відображення збитків від знецінення. Якщо Товариство не переконається в поверненні дебіторської заборгованості, остання вважається такою, що не

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)*

підлягає поверненню і списується за фінансовим активом безпосередньо або через резерв на зменшення корисності.

Товариство використовує матрицю резерву для розрахунку очікуваних кредитних збитків від торгової та іншої дебіторської заборгованості та рахунків клієнтів. Ставки забезпечення встановлюються в залежності від кількості днів прострочення платежу для різних груп з аналогічними характеристиками виникнення збитків. В основі матриці забезпечень лежать дані щодо виникнення дефолтів в минулих періодах. Товариство буде оновлювати матрицю, щоб скоригувати минулий досвід виникнення кредитних збитків з урахуванням прогнозованої інформації. Наприклад, якщо протягом наступного року очікується погіршення прогнозованих економічних умов (наприклад, ВВП), що може призвести до збільшення випадків дефолту в виробничому секторі, то історичний рівень дефолту коригується. На кожен звітну дату дані про рівень дефолту в попередніх періодах оновлюються і аналізуються зміни прогнозних оцінок.

(ii) Вплив кредитного ризику

Максимальний кредитний ризик Товариства обмежений чистою балансовою вартістю торгової та іншої дебіторської заборгованості, а також грошових коштів та їх еквівалентів.

(c) Ризик ліквідності

Задачею Товариства є підтримання балансу між безперервним фінансуванням та гнучкістю у використанні грошових коштів, отриманих від операційної діяльності Товариства, та умов кредитування, що надаються постачальниками та банками. Товариство аналізує свої активи та можливість отримання грошових коштів, а також зобов'язання за строками погашення та планує грошові потоки залежно від очікуваних строків виконання зобов'язань за відповідними інструментами.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року
(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)

У таблиці нижче наведена інформація про недисконтовані платежі, включаючи відсотки, за фінансовими зобов'язаннями Товариства станом на 31 грудня 2023 та 2022 років:

31 грудня 2023

	Балансова вартість	Контрактні платежі	На вимогу	До 3-х місяців	3-12 місяців	1-5 років	Більше 5 років	Майбутні відсотки
Процентні кредити та запозичення	414 371	414 371	371 659	8 545	34 167	-	-	-
Торгова та інша кредиторська заборгованість	115 712	115 712	81 000	34 712	-	-	-	-
	530 083	530 083	452 659	43 257	34 167	-	-	-

31 грудня 2022

	Балансова вартість	Контрактні платежі	На вимогу	До 3-х місяців	3-12 місяців	1-5 років	Більше 5 років	Майбутні відсотки
Процентні кредити та запозичення	373 857	373 857	357 825	3 997	12 035	-	-	-
Торгова та інша кредиторська заборгованість	75 646	75 646	3 900	71 746	-	-	-	-
	449 503	449 503	361 725	75 743	-	-	-	-

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)***(d) Ринковий ризик**

Ринковий ризик - це ризик того, що зміни ринкових цін, такі як курси іноземних валют, процентні ставки та ціни на акції впливатимуть на дохід Товариства або вартість її фінансових інструментів. Метою управління ринковим ризиком є управління та контроль впливу ринкового ризику в межах прийнятних параметрів при одночасному оптимізації прибутку.

(i) Валютний ризик

На Товариство впливає валютний ризик, в основному, через позики від пов'язаних сторін та торговельні дебіторські заборгованості від пов'язаних сторін, деноміновані в доларах США.

Валютний ризик Товариства пом'якшується через надходження у доларах США від експортної реалізації сільськогосподарської продукції, яка є достатньою для обслуговування поточних зобов'язань в іноземній валюті.

Чутливість до валютного ризику

	31 грудня 2023	31 грудня 2022
Торгова та інша дебіторська заборгованість	17 995	152 348
Грошові кошти та їх еквіваленти	70 305	1212
Кредити та запозичення	(414 371)	(373 858)
Загальний ризик	(326 071)	(220 298)

Аналіз чутливості

Зміна курсу гривні до долара США, як зазначено нижче, на звітні дати (збільшує) / зменшує прибуток / (збиток) Товариства до оподаткування на суми, наведені нижче.

У таблиці нижче представлена інформація щодо чутливості прибутку до оподаткування Товариства до вірогідної зміни обмінного курсу гривні до долара США (внаслідок змін у справедливій вартості монетарних активів та зобов'язань), при постійному значенні всіх інших змінних:

	Послаблення «+»/(зміцнення) обмінного курсу долара США	Вплив на збиток до оподаткування
31 грудня 2023	+10%/(10%)	32 607/(32 607)
31 грудня 2022	+10%/(10%)	121/(121)

(ii) Процентний ризик

Зміни процентних ставок впливають переважно на позики від пов'язаних сторін, змінюючи або їх справедливую вартість (заборгованість з фіксованою ставкою), або їхні майбутні грошові потоки (заборгованість із змінною ставкою). Під час залучення нових

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)*

позик від пов'язаних сторін, керівництво використовує судження, щоб вирішити, чи буде фіксована або змінна ставка більш прийнятними для Товариства протягом очікуваного періоду до настання строку погашення. Інформація про строки погашення та процентні ставки за кредитами та позиками (всі вони мають фіксовані ставки) розкривається у Примітці 10.

(е) Справедлива вартість фінансових інструментів

Керівництво оцінило, що балансова вартість грошових коштів та їх еквівалентів, торгової та іншої дебіторської заборгованості, торгової та іншої кредиторської заборгованості та кредитів і запозичень приблизно рівна їх справедливій вартості, в основному, за рахунок короткострокових строків погашення цих інструментів. Справедлива вартість грошових коштів та їх еквівалентів, торгової та іншої дебіторської заборгованості, торгової та іншої кредиторської заборгованості включається до суми, за якою інструмент обмінюється між учасниками ринку у звичайній операції продажу, крім випадків примусової ліквідації чи продажі за скрутних обставин. Справедлива вартість запозичень від пов'язаних сторін оцінювалася шляхом дисконтування очікуваного майбутнього вибуття грошових коштів за ринковою процентною ставкою для аналогічних фінансових інструментів, доступних на звітну дату. Розрахована справедлива вартість фінансових інструментів для цілей розкриття інформації класифікується за ієрархією джерел справедливої вартості третього рівня.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)***(f) Зміни в зобов'язаннях, спричинені фінансовою діяльністю**

	Запозичення від пов'язаних сторін	Зобов'язання з оренди	Фінансова допомога, отримана від пов'язаних сторін
На 1 січня 2023	373 857	103 175	3 900
Надходження відсоткових кредитів та запозичень та фінансової допомоги, отриманої від пов'язаних сторін	-	-	345 000
Погашення відсоткових кредитів та запозичень та фінансової допомоги, отриманої від пов'язаних сторін	-	-	(267 900)
Погашення орендних зобов'язань	-	(31 274)	-
Відсотки сплачені	-	-	-
Усього зміни від фінансової діяльності	-	(31 274)	77 100
Витрати з відсотків за кредитами та запозиченнями	25 154	-	-
Витрати з відсотків за орендними зобов'язаннями	-	24 388	-
Надходження орендних зобов'язань	-	60 698	-
Вибуття орендних зобов'язань	-	(38 096)	-
Інші зміни орендних зобов'язань	-	-	-
Утриманий податок на репатріацію доходів нерезидента	-	-	-
Інші зміни	-	-	-
Чистий дохід від курсових різниць	15 360	-	-
Усього інших змін, пов'язаних з	40 514	46 990	-
На 31 грудня 2023	414 371	118 891	81 000

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)*

	Запозичення від пов'язаних сторін	Зобов'язання з оренди	Фінансова допомога, отримана від пов'язаних сторін
На 1 січня 2022	269 845	94 130	10 700
Надходження відсоткових кредитів та запозичень та фінансової допомоги, отриманої від пов'язаних сторін	-	-	13 500
Погашення відсоткових кредитів та запозичень та фінансової допомоги, отриманої від пов'язаних сторін	(2 729)	-	(20 300)
Погашення орендних зобов'язань	-	(30 567)	-
Відсотки сплачені	(189)	-	-
Усього зміни від фінансової діяльності	(2 918)	(30 567)	(6 800)
Витрати з відсотків за кредитами та запозиченнями	14 425	-	-
Витрати з відсотків за орендними зобов'язаннями	-	22 646	-
Надходження орендних зобов'язань	-	18 335	-
Вибуття орендних зобов'язань	-	-	-
Інші зміни орендних зобов'язань	-	(1 369)	-
Утриманий податок на репатріацію доходів нерезидента	(10)	-	-
Інші зміни	-	-	-
Чистий дохід від курсових різниць	92 515	-	-
Усього інших змін, пов'язаних з	106 930	39 612	-
На 31 грудня 2022	373 857	103 175	3 900

22. Умовні та контрактні зобов'язання**(а) Оподаткування**

Товариство здійснює операції в Україні і тому має відповідати вимогам українського податкового законодавства. Українське податкове законодавство та регулятивна база, а також нормативна база з інших питань, зокрема, валютного контролю та митного законодавства, продовжують розвиватися. Законодавчі та нормативні акти не завжди чітко сформульовані, а їх тлумачення залежить від точки зору місцевих і центральних органів державної влади та інших державних органів. Випадки непослідовного тлумачення не є поодинокими. Керівництво вважає, що тлумачення ним положень законодавства, що регулюють діяльність Товариства є вірними. Товариство дотримувалась усіх нормативних положень, а всі передбачені законодавством податки були сплачені або нараховані.

Керівництво сподівається, що має істотні аргументи для успішного уникнення можливих ускладнень і не вважає, що ризик більш значний, ніж ризики подібних підприємств в

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)*

Україні. Якщо не вважається ймовірним, що виникнуть суттєві вимоги, забезпечення не нараховуються в цій фінансовій звітності.

(b) Судові справи

У ході звичайної діяльності Товариство не виступає відповідачем у різних судових процесах. Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року.

23. Операції з пов'язаними сторонами**(a) Контролюючі сторони**

Згідно з обмеженою угодою про партнерство («Партнерство»), генеральний Партнер має виключне право управління та контролю над діяльністю Партнерства. Пан George Rohg та Moris Tabacinić несуть відповідальність за управління Партнерством.

Материнською компанією Товариства є ТОВ «Лани Агро» та ТОВ «Центр Дар».

Немає публічно доступної консолідованої фінансової звітності безпосередньої материнської компанії, будь-якої іншої проміжної материнської компанії або кінцевих контролюючих сторін.

(b) Компенсації провідному управлінському персоналу

Ключовим управлінським персоналом є особи, які мають повноваження та відповідальність за планування, керівництво та контроль за діяльністю Товариства, прямо чи опосередковано, включаючи виконавчих та невиконавчих директорів. У 2023 році винагорода, ключовому управлінському персоналу становила 82 тис.грн. (2022: не нараховувалась).

(c) Операції з підприємствами під спільним контролем**(i) Доходи від реалізації**

	Сума операцій		Залишок дебіторської заборгованості	
	2023	2022	31 грудня 2023	31 грудня 2022
Підприємства під спільним контролем	316 237	161 138	20 109	152 714
	316 237	161 138	20 109	68 387

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**Станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року***(в тисячах українських гривень, якщо інше не вказано у примітках)***(ii) Придбання товарів та послуг**

	Сума операцій		Залишок кредиторської заборгованості	
	2023	2022	31 грудня 2023	31 грудня 2022
Підприємства під спільним контролем	192 653	161 138	27 880	68 387
	192 653	161 138	27 880	68 387

Операції купівлі-продажу з пов'язаними сторонами здійснюються за звичайними цінами, переважно такими ж, як і з непов'язаними постачальниками та покупцями. Непогашені залишки на кінець звітного періоду є незабезпеченими, безвідсотковими, з розрахунком грошовими коштами. Не було надано чи отримано жодних гарантій відносно дебіторської чи кредиторської заборгованості з пов'язаними сторонами.

(iii) Залишки авансів отриманих від підприємств під спільним контролем

Станом на 31 грудня 2023 р. та 31 грудня 2022 р. залишки авансів отриманих від пов'язаних сторін складають 0,00 тис. грн. та 120 716,00 тис. грн., відповідно.

Усі залишки авансів отриманих від пов'язаних сторін є незабезпеченими, безвідсотковими та мають бути погашені протягом одного року з дати балансу.

(iv) Кредити та запозичення від підприємств під спільним контролем

Умови позик від пов'язаних сторін розкриваються у Примітці 10. Усі відсотки за кредитами та запозиченнями сплачуються пов'язаним сторонам.

(v) Фінансова допомога, отримана від підприємств під спільним контролем

Станом на 31 грудня 2023 р. та 31 грудня 2022 р. залишки фінансової допомоги, отриманої від пов'язаних сторін складають 81 000 тис. грн. та 3 900 тис. грн., відповідно.

Усі залишки фінансової допомоги, отриманої від пов'язаних сторін є незабезпеченими, безвідсотковими та мають бути погашені протягом одного року з дати балансу.

(vi) Фінансова допомога, видана підприємствам під спільним контролем

Станом на 31 грудня 2023 р. залишки фінансової допомоги, виданої пов'язаним сторонам склали 22 500 тис. грн. (31 грудня 2022 р.: 86 000 тис. грн.).

Усі залишки фінансової допомоги, виданої пов'язаним сторонам є незабезпеченими, безвідсотковими та мають бути погашені протягом одного року з дати балансу.

24. Події після звітного періоду

Товариство оцінило подальші події, що мали місце після дати балансу 31 грудня 2023 року до дати, на яку ця фінансова звітність готова до випуску, та дійшло висновку, що інші питання, які вимагають розкриття, відсутні.

Звіт про управління ТОВ «Бахмач Агро» (35173362)

2023

Аграрний сектор, сільське господарство, в економіці будь-якої країни займає особливе місце і має низку особливостей. Найважливішою з них є те, що ведення виробництва органічно пов'язане з використанням землі та природного середовища; при цьому земля є головним засобом виробництва. Сільське господарство засноване на використанні біологічних факторів рослин, що зумовлює розбіжність періоду виробництва з фінансовим періодом. Рівень розвитку сільського господарства багато в чому визначає рівень економічної безпеки країни.

1. Організаційна структура та опис діяльності

Товариство з обмеженою відповідальністю «Бахмач Агро» було зареєстроване 03 липня 2007 р. Юридична адреса: 16563 Чернігівська обл., Ніжинський р-н, село Гайворон, вул. Висовненка, будинок № 128.

ТОВ «Бахмач Агро» входить до групи компаній «Агропросперіс» - потужного виробника і експортера сільськогосподарських культур Чорноморського регіону. Група «Агропросперіс» була створена в Україні в 2007 році належить інвестиційним фондам під управлінням NCH Capital Inc. Група працює на понад 300 тис га в 14 областях України та щороку поставляє понад 3 мільйони тон агропродукції до 30 країн світу.

Основними видами діяльності Товариства є вирощування та продаж зернових та олійних культур. Земельні площі Товариства розташовані в Чернігівській області України.

На даний час Товариство орендує близько 9000 га землі на території 10 сільських рад. Земельні ділянки розташовані на території Гайворонської та Рубанської сільських громад Ніжинського району Чернігівської області, та на території сільських громад Новгород-Сіверського району Чернігівської області, а саме Будищанської, Вишеньківської, Нехаївської, Риботинської, Рижківської, Рождественської, Розльотівської, Сохачівської.

Посівні площі Товариства становлять понад 1% всіх посівних площ Ніжинського району та майже 4% Новгород-Сіверського району.

Товариство працює виключно у правовому полі, у повній відповідності до чинного законодавства, вчасно сплачує податки, які формують бюджет району та області. Також підприємство вчасно виплачує конкурентну орендну плату в грошовій формі або якісним зерном, що пройшло обробку та очистку.

Товариство виконує зобов'язання по соціальних угодах, підтримує місцеві школи, дитсадки, соціально значущі об'єкти, фінансує благоустрій територій територіальних громад. За 2023 рік надано допомогу місцевим громадам на суму 406 000 грн.

Організаційна структура підприємства – широка мережа горизонтальних зв'язків, численні перехрещення яких з вертикальними утворюються в результаті взаємодії менеджменту з керівниками функціональних підрозділів. Дана структура – відповідь на підвищення ступеня динамічності середовища. Основні підрозділи Товариства представлені такими напрямками:

- Агрономічний відділ
- Інженерний відділ
- Господарський відділ
- Токове господарство

Усі відділи підконтрольні генеральному директору та фінансовому директору Товариства.

Співвідношення кількості працівників окремих підрозділів до загальної кількості працівників на підприємстві відображена на Малюнку 1

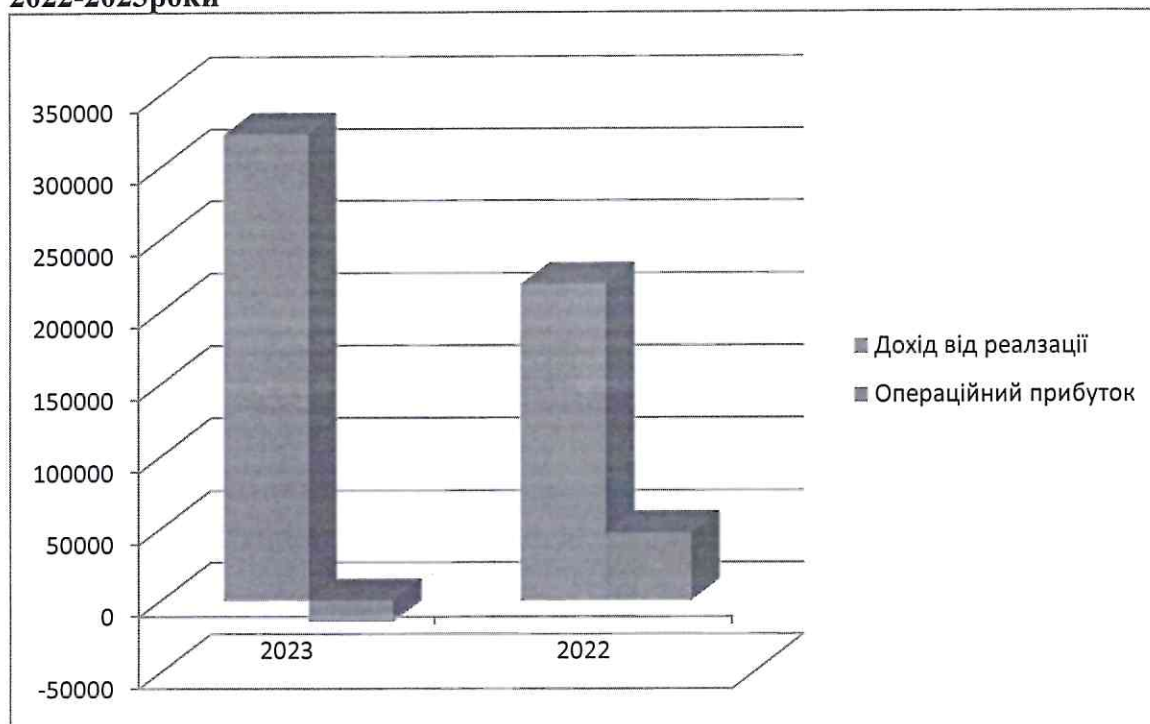
2. Результати діяльності.

У системі виробництва сільськогосподарської продукції важливе місце займає організація процесу вирощення і реалізації продукції рослинництва. Економічний результат діяльності підприємства, його фінансовий стан і майбутній розвиток залежать від того, наскільки раціонально організовано виробництво, чи відповідає воно сучасним вимогам оптимальності, гнучкості, мобільності, високої культури, екологічності, конкурентоспроможності тощо.

За рік, що закінчився 31 грудня 2023 р., загальний дохід від реалізації Товариства становив 322 860 тис. грн. (2022 рік : 218 810 тис. грн.). Збиток від операційної діяльності Товариства за рік, що закінчився 31 грудня 2023 р. склав 14 764 тис грн. (за 2022 рік операційний прибуток становив 47 110 тис. грн.)

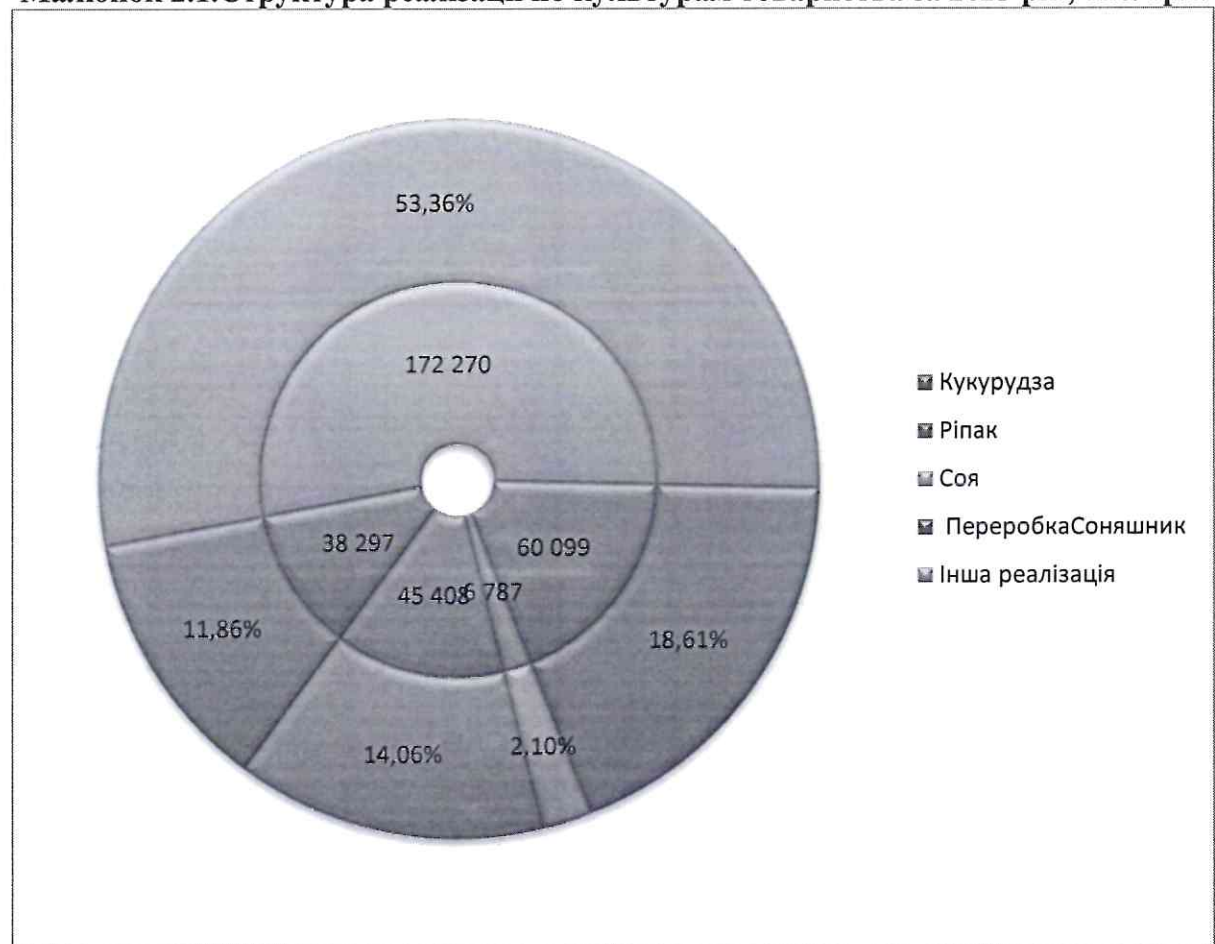
Графічно на Малюнку 2 зображене співвідношення доходів від реалізації та операційного прибутку за 2023 та 2022 роки.

Малюнок 2.1.Співвідношення доходів від реалізації та операційного прибутку за 2022-2023роки

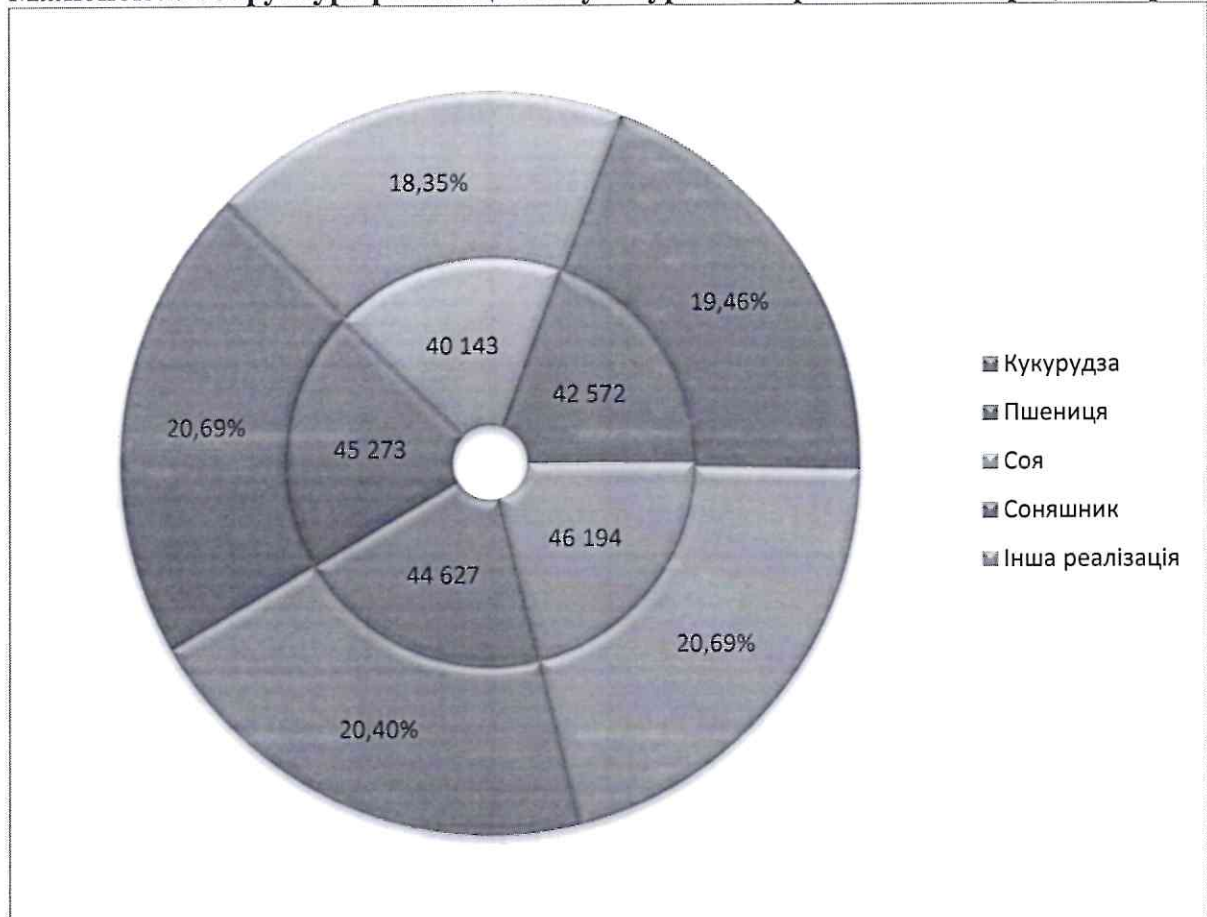

Основними культурами, що вирощує Товариство є ріпак, соняшник, кукурудза, соя.

Малюнок 2.1. Структура реалізації по культурам товариства за 2023 рік, тис. грн.

Малюнок 2.2. Структура реалізації по культурам товариства за 2022 рік, тис. грн.

Продукція, що вирощує Товариство, має експортні показники. Від 84 до 94 % вирощеної продукції Товариства щороку реалізовується за межі країни.

3. Ліквідність та зобов'язання

Показник «Поточна ліквідність», який характеризує співвідношення вартості поточних активів до розміру поточних зобов'язань у 2023 році становив 0,72 у 2022 році 0,85.

Основна частина поточних зобов'язань Товариства (60-71 %) представлена кредитами, отриманими від підприємства під спільним контролем.

Оборотні активи зосереджені в основному у біологічних активах та запасах. Однак, сільськогосподарська продукція є високоліквідним активом.

Кредитні зобов'язання знаходяться під контролем групи компаній «Агропросперіс» і не створюють загрози для продовження діяльності підприємства.

Підприємство не має матеріально суттєвих умовних зобов'язань.

На ліквідність суттєво впливає валютний ризик, а відповідно непрямо – макроекономічна ситуація в Україні.

4. Екологічні аспекти

Стратегія модернізації дозволила Товариству вийти на провідні позиції у виробництві с/г продукції в регіоні.

Пріоритетним напрямом Товариства є інноваційний розвиток. Головною метою інноваційної політики є створення соціально-економічних, організаційних і правових умов для ефективного відтворення, розвитку й використання потенціалу землі, забезпечення впровадження сучасних екологічно чистих, безпечних, енергозберігаючих та ресурсозберігаючих технологій, виробництва та реалізації нових видів конкурентоспроможної продукції.

Ефективною складовою інноваційного розвитку в рослинництві є впровадження нових сортів та гібридів зернових та олійних культур. Підбір нових сортів Товариство здійснює відповідно до зональних природно-кліматичних умов регіону. Тому, правильний вибір сорту в поєднанні з технологією є визначальним чинником зростання врожайності. Товариство має доступ до новітніх технологій, якісного посівного матеріалу та добрив, що сприяє збільшенню урожайності та рівня рентабельності виробництва як зернових, так і технічних культур.

Товариство застосовує ресурсозберігаючі технології вирощування зернових культур, які потребують застосування широкозахватних комбінованих агрегатів, нових робочих органів для забезпечення сприятливих умов розвитку рослин, економії енергоносіїв, зменшення кількості операцій при обробі ґрунту.

5. Кадрова політика

Співробітники - ключовий елемент не тільки кадрової політики, а й соціальної політики Товариства. Керівництво Товариства переконане, що усі працівники здатні не лише сприяти успіхам компанії, а й вносити вклад в соціально-економічний розвиток регіону та країни. Адже мова йде про кваліфікованих, знаючих і активних особистостей, які прагнуть до розвитку і самовдосконалення.

Коефіцієнт плинності кадрів на підприємстві знижується і в 2023 році становив 14 % проти 16% у 2022 році. На даний показник вплинула кількість звільнених співробітників, які були задіяні на сезонних роботах.

Щороку більшість спеціалістів підвищують свою кваліфікацію завдяки численним тренінгам і програмам:

- Ключові спеціалісти Товариства мають змогу протягом року отримувати практичні поради з питань бізнес-моделювання, планування виробничої програми та обмінюватись досвідом з колегами з різних областей по питанням технології виробництва та обробки ґрунту.

- Для трактористів-машиністів с/г виробництва проводяться тренінги на тему: «Ґрунтообробна та посівна техніка в рослинництві».
- Щорічні тренінги для інженерів з охорони праці, метою яких є підвищення безпеки праці при проведенні польових робіт та зменшення числа нещасних випадків на виробництві.
- Інженери-землевпорядники постійно мають змогу ознайомлюватись із змінами в земельному законодавстві, отримати практичні навички з питань обміру полів та геодезії.
- Інспектор з кадрів підприємства проходить тренінги з питань змін у трудовому законодавстві України, кадрового адміністрування підприємства.

6. Ризики

Україна має потужний аграрно-виробничий потенціал. Експорт сільськогосподарської продукції є одним з основних джерел надходжень валюти в країну. Однак, сільське господарство в Україні розвивається нестабільно, що пояснюється залежністю від кліматичних умов, динамікою світових цін, недостатністю інвестицій та недосконалим державним регулюванням. Проблеми державного управління пов'язані насамперед із невпорядкованістю ринку землі сільськогосподарського призначення та нестабільністю Законодавства України. До основних ризиків відносять: відсутність системних підходів щодо взаємодії всіх секторів галузі, надмірне податкове навантаження, корупцію у дозвільній системі, низьку кваліфікацію молодих спеціалістів, відставання аграрної науки, неузгодженість дій різних органів державного управління.

Загальною проблемою, яка постає нині перед більшістю підприємств аграрного сектору економіки певний «кадровий голод», який спричинений трудовою міграцією за кордон.

24 лютого 2022 року Російська Федерація розпочала повномасштабне військове вторгнення в Україну («війна»). Наслідки війни для українського сільського господарства є суттєвими. Керівництво Товариства разом з підприємствами під спільним контролем зосередилися на двох ключових пріоритетах: безпеці своїх співробітників і розвитку нових експортних маршрутів для свого зерна.

Найбільшими проблемами, з якими зараз стикається діяльність Товариства через війну, є наступні:

Зменшення доходів від експорту та блокування запасів. До війни більше 95% експорту зерна Товариства здійснювалося через морські порти Одеси та Миколаєва. Блокування чорноморських портів України означає, що Товариство може експортувати зерно з країни лише через західні кордони залізницею, вантажівками або річкою Дунай. Потужності експорту зерна новими шляхами доставки на дату цього звіту більш ніж у 5 разів менші, ніж до війни. Отже, Товариству знадобиться набагато більше часу для експорту своїх запасів і отримання відповідного доходу.

Незважаючи на єдину суттєву невизначеність, пов'язану з війною в Україні, керівництво продовжує вживати заходів для мінімізації впливу на Товариство.

7. Перспективи розвитку

Шляхами підвищення доходності Товариства є удосконалення технології вирощення культур та ефективне використання наявних площ орних земель. Товариство буде і надалі оновлювати матеріально-технічну базу, вирішувати проблеми логістики, удосконалювати систему підготовки фахівців

Одним із шляхів вирішення проблеми кадрового дефіциту, від якого страждають багато агропідприємств, є автоматизація виробничих процесів та запровадження електронного документообороту. В цілому, Товариство рухається в даному напрямку.

У відповідь на ризики, описані у п.6 Товариство вжило таких заходів:

- Наразі, керівництво змінило маршрути доставки продукції та продовжує досліджувати та створювати нові експортні логістичні можливості.
- Товариство прагне знизити операційні витрати до рівня, який покривається мінімальним прогнозованим рівнем продажів на експорт.
- Перегляд посівної кампанії 2023. Товариство завершило весняну посівну, що в цілому становить близько 100% від довоєнного плану посіву. Враховуючи експортну ситуацію, було суттєво змінено асортимент ярих культур, щоб скоротити обсяг виробництва за рахунок переходу на природно низьковрожайні олійні культури.
- Значне скорочення витрат на дванадцяти місячному горизонті. Товариство не планує скоротити посіви наступного року.

Керівництво реорганізувало бізнес-процеси та підготувало скоригований прогноз грошових потоків на наступні 12 місяців .на основі таких ключових припущень:

- відсутність подальшого значного просування російських військ на територію України та подальшої ескалації військових дій, які могли б серйозно вплинути на активи Товариства, здатність проводити посівну та збиральну кампанії;

Генеральний Директор Товариства ТОВ «Бахмач Агро»

Рибалка О.М.

